

Celjska prosveta in njeno samoupravljanje

Dve leti že delavci sami upravljajo velika in manjša podjetja ter neprestano iščejo novih poti in izpopolnitev za čim boljše, racionalnejše in uspešnejše gospodarjenje.

Končno je samoupravljanje zajelo tudi našo prosveto. Dobili smo Sveto za prosveto in kulturo. S tem je bil storjen prvi korak k samoupravljanju. Šole že same gospodarijo z odobrenimi krediti in imajo direktni stik z bankami. Zastoj v poslovanju ni več. Moti pa se, kdor misli, da že vsa prosvetna dejavnost stoji na svojih nogah.

Dočim nekateri okrajni sveti za prosveto in kulturo že samostojno razpolagajo s proračunskimi sredstvi in jih delijo med svoje podrejene šole in ustanove, gradijo z njimi nova šolska poslopja, adaptacije in izvršujejo razne investicije, je pri mestnem SPK v Celju vse drugače. Zanj je mestni gospodarski svet še vedno edini naredbodajalec za vsak najmanjši izdelek na kateri koli prosvetni ustanovi. Namesto da bi SPK vodil samostojno računovodstvo, se ukvarja z nešteti intervencijami pri gospodarskem svetu in pri predsedniku mestnega ljudskega odbora. Da tako gospodarsko upravljanje treh faktorjev še ni samoupravljanje, naj dokaže sledeči primer.

Skoraj na vseh celjskih prosvetnih ustanovah so potrebna generalna popravila. Od MLO postavljena komisija je poslopja pregledala in podala svoje poročilo, ni pa mogla predložiti stroškovnika, ki bi navajal denarne vsote za posamezna dela. Da bi škoda ne narasla in da bi bila najnujnejša popravila opravljena med počitnicami, se je SPK moral zateči k pavšaliranju denarnih sredstev ne glede na višino stroškov, ki bodo z neodločljivimi deli nastali. Če bi SPK sam razpolagal z določenimi krediti, bi lahko pravočasno odredil konkurenčni razpis za vsa potrebna dela in s tem prihranil marsikak izdelek. S samostojnim računovodstvom bi Svet za prosveto in kulturo lahko sprti odredil prioriteten red popravil in investicij. Zaradi gospodarske nesamostojnosti nima niti pregleda niti možnosti, da bi v tem pogledu kaj odredil.

Gornjo trditev naj pojasni še drugi primer.

V načrtu je gradnja nove šole na Polulah. Zaradi ilovnatga in s talno vodo prepojenega terena je potrebna asanacija zemljišča z odpeljavo talne vode, ki je v idejnem načrtu preračunana na 1 do 2 milijona dinarjev. Večina teh stroškov bo porabljena za kopanje jarkov in ponovnih zasipov. Če bi SPK razpolagal z investicijskimi sredstvi kot dejanski investitor, bi vso gradnjo lahko organiziral tako, da bi čim več prihranil, v tem primeru najmanj polovico stroškov. Dalje. Potrebni so nam še drugi gradbeni načrti za ostale v petletnem načrtu predvidene šole. Kako naj jih SPK izvede, če ne razpolaga niti z enim dinarjem.

Pustimo ob strani adaptacijo poslopja za Vajeniško šolo, ki jo ovirajo resnične tehnične zapreke, zato pogledimo, kako je z gradnjo šole na Polulah. Od določitve ožje lokacije za to zgradbo, ki se je izvršila že v mesecu februarju, imamo danes v začetku avgusta še le idejni načrt in še ta se je izvršil brez natečaja. Kje so še detajlni gradbeni načrti? Glede na razpis notranjega posojila, ki so ga zbori volivcev že odobrili, bi bilo potrebno določiti vsaj ožjo lokacijo za novi šoli na Spodnji Hudinji in na Ostrožnem, da bi ljudstvo pri podpisovanju posojila vsaj vedelo, kje bodo nove zgradbe stale in kakšno korist bomo od njih imeli. Zanje so potrebni idejni osnutki in podrobni načrti, katerih pa prosveta ne more razpisati in naročiti, ker ne razpolaga s krediti, ki so za prosveto nujno potrebni.

Iz navedenih primerov sledi, da je Svetu za prosveto in kulturo v Celju potreben samostojni finančno-gospodarski referat, ki ga naj opravlja zanj določen namestnik ali član Sveta. Šele tedaj bomo lahko govorili o samoupravljanju v prosvetni stroki.

Ob tej priliki naj spregovorimo še o upravljanju personalne službe. Zaradi kompleksiranosti prosvetne dejavnosti, ki se razteza na različne nameščenosti pri vzgojnih domovih, osnovnih, srednjih in strokovnih šolah, dalje pri knjižnicah, glasbeni šoli, muzeju in knjižnicah, bi bilo koristno in potrebno, da dobi prosveta svoj samostojni personalni referat.

Ce k obema referatoma: finančno-gospodarskemu in personalnemu dodamo še tretjega, to je samostojnega inšpektorja za vse mestne prosvetne ustanove, bomo lahko rekli: celjska prosveta ima popolno samoupravo. Mestni ljudski odbor, njegovi volivci in prosvetni delavci in z njimi vsa naša javnost bi imeli od take samouprave neprecenljivo korist, kajti vsak zastoj je škodljiv, najobčutljivejši pa je v gospodarstvu in prosveti.

J. K.

Savinjski vestnik

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI MESTA CELJA, OKRAJEV CELJA-OKOLICE IN SOŠTANJA

Celje, sobota, 1. avgusta 1953

LETO VI. — ST. 30 — CENA 8 DIN

Ureja uredniški odbor. Odgovorni urednik Tone Maslo. Uredništvo: Celje, Titov trg 1. Pošt. pr. 12. Tel. 20-07. Ček. račun 620-T-250 pri NB FLRJ v Celju. Tisk Celjske tiskarne. Četrtna naročnina 100, polletna 200, celoletna 400 din. Izhaja vsako soboto. Poština plačana v gotovini.

Zlet „Svobod“ celjskega okrožja v Celju

Delavska kultura se ne more uspešno razvijati brez globoke socialistične zavesti delavskega razreda

Zlet „Svobod“ je obiskal predsednik izvršnega sveta tovariš MIHA MARINKO

V nedeljo je bil v Celju prvi okrožni zlet delavskih kulturnih društev »Svobod«. Ta zlet je bil zaključna manifestacija prireditve, ki so se odvijale od 19. julija dalje, ko so društva polagala obračun svojega dela z dramskimi, pevskimi in godbenimi nastopi. O teh prireditvah smo deloma že pisali, deloma pa bomo v prihodnji številki.

Z ozirom na tradicijo društev »Svobod« iz predvojne dobe ta zlet še ni pokazal pravega poleta. Udeležba društev samih ni pokazala prave slike. Brez dvoma so društva »Svobode« številnejša. Kot smo nedavno poročali, je samo v okraju Celje-okolica 11 »Svobod«, ki štejejo skupno nad 2000 članov. In če prištejemo k tem še celjske »Svobode«, društva iz soštanjskega okrožja, se poraja vprašanje, kje so vsi ti bili, kajti če bi se zleta udeležili vsi, bi bilo samih »svobodašev« toliko, kolikor je bilo vseh udeležencev zleta z gosti in poslušalci vred. Na drugi strani pa pohvalno prizadevanje delavskih društev ni bilo deležno velikega zanimanja Celjčanov. Prireditve so bile slabo obiskane, prav tako so Celjani tudi na zletni dan pokazali in znova potrdili trditve o tipični celjski mlačnosti.

Zunanji videz celjskih ulic je bil dostopen prazničnosti dne. Celje je bilo v zastavah, zelenju in slavalokih. Zjutraj so godbeniki budili Celjane s koračnicami. Od vseh strani so v mesto prihajali gostje, člani »Svobod« iz Rogaške Slatine, Soštanja, Zabukovce, Prebolca,

Velenja in Konjic. Okoli osme ure se je pred celjsko postajo pomikala proti Gaberju povorka. Nekateri celjski kolektivi kot »Aero«, trgovski uslužbenci »Toper«, uslužbenci MLO in še drugi so skoraj polnoštevilno zastopali svoje tovarne in ustanove. Venčar bi bila lahko ta povorka veliko večja, veličastnejša, če bi se prav vsi kolektivi udeležili svečanosti zleta. Nekateri sindikalni prapori so imeli kaj malo spremljevalcev. Nehote bi pomislili na pomanjkanje organizatorskih sposobnosti v nekaterih kolektivih.

Sprevod, v katerega so se vključile različne godbe na pihala, se je pomikal najprej po Mariborski cesti v industrijski predel mesta. S tem se je zborovanje na Glaziji zavleklo za eno uro. Prireditelji so morda računali, da se bo med tem nabralo na Glaziji več ljudi, pa je bilo prav nasprotno. Mnogi so odšli, ker je vročina izredno pritiskala.

Okoli desete ure se je na Glaziji zbralo okoli pet tisoč udeležencev zbora. Kljub temu, da je to število še nekam zadovoljivo, je v ogromnem prostoru, ki sprejme lahko najmanj 20.000 ljudi, ta množica utonila.

Ko se je množica zbrala pred tribuno, je velenjska godba zaigrala Internacionalo. Navzoče goste in vse ostale je v imenu društev »Svobod« pozdravil predsednik celjske »Svobode« tov. Andrej Svetek. Zbrana množica je toplo pozdravila predsednika izvršnega sveta LRS tov. Miho Marinko in predsednika revizijske komisije CK ZKS tovarišico Mico Slandrovo.

GOVOR TOVARIŠA MIHE MARINKA

Politična zavest delavskega razreda mora navdahniti vso družbeno aktivnost

PRED OSEMNAJSTIMI LETI SO KOMUNISTI V CELJU NA ZLETU »SVOBOD« MANIFESTIRALI ENOTNOST DELAVSKEGA RAZREDA

Tovariš Marinko je s kratkim opisom borbe predvojne delavskega gibanja orisal vse velike zasluge takratne Partije in borcev za delavske pravice. Pri tem pa se je dotaknil prvega poveljnega zleta, ko je dejal, da se sedanji zlet ne more primerjati z veličastno manifestacijo delavske zavesti pred 18 leti.

Delavski razred ima danes nemprimerno več možnosti, popolno svobodo ter na tisoč sposobnih kadrov, ki so prav v zadnjih letih dokazali svojo sposobnost in zrelost v delavskem upravljanju. Kljub temu pa danes zanemarjamo tisto, kar je za nas tako zelo važno, zanemarjamo veličastno zgodovino narodnosvobodilne borbe in veličastne uspehe, dosežene po osvoboditvi. Za uspešen razvoj socializma je potrebno ne samo seznanjanje z vsakodnevnimi nalogami, marveč tudi politično-vzgojno delo. Dobršen del naših političnih delavcev je preko glave zavzet z vsakodnevnimi nalogami, tako da zanemarjamo tisto široko prosvetno in politično-vzgojno delo.

Delavska kultura se ne more uspešno razvijati brez globoke socialistične zavesti delavskega razreda. Prav zato, da bi s kulturno-prosvetnim dviganjem

gradili tudi politično zavest delavskega razreda, so bila obnovljena proletarska prosvetna društva »Svobode«, da bi gradila in nadalje razvijala veliko tradicijo svojega dela v predaprilski Jugoslaviji. Delavski razred mora prednjačiti ne le v gospodarstvu in proizvodnji, marveč tudi na splošnem družbeno-političnem ter kulturno-prosvetnem področju.

V tem pogledu čakajo društva »Svobode« še velike in odgovorne naloge. Pogoj za uspeh resnične socialistične kulture pa je, da začne v najširšem obsegu na vseh področjih dihati resnična socialistična duša. To se mora odražati v celotnem družbenem in političnem življenju. Politična zavest delavskega razreda mora navdihniti celotno družbeno aktivnost, zlasti pa vse sindikate, svete proizvajalcev in sploh vse organe ljudske oblasti, da bodo tako od spodaj navzgor čim bolj aktivni in homogeni ter da bo dejansko delavski razred odločujoči činitelj v vsem našem družbenem življenju.

Poglobljanje delavske socialistične kulture in politične zavesti delavskega razreda je ena glavnih nalog, predvsem komunistov in sploh vseh borcev za socializem. Ko je poudaril veliko širino, ki smo jo že dosegli v razvoju socialistične demokracije, v kateri rešujejo težavne naloge gospodarstva neposredno delovni kolektivi preko delavskih svetov in upravnih odborov, je tovariš Miha Marinko opozoril na izredno velike uspehe, ki se kažejo v afirmaciji socialistične Jugoslavije v zunanjem svetu. Ta afirmacija naše države gre tako daleč, da se ob vseh važnih političnih mednarodnih dogodkih razni državniški in politični obračaji na tovariša Tita za njegovo mnenje in za stališče Jugoslavije, po katerem se dostikrat ravna ali vsaj po njem orientirajo.

PRAVILNOST NAŠE POLITIKE DO KAZUJEJO DOGODKI NA VZHODU - VELIK VPLIV NAŠE DRŽAVE V MEDNARODNEM POLOŽAJU

Za enega največjih uspehov socialistične Jugoslavije je označil tov. Miha Marinko zmago, ki jo je Jugoslavija dosegla v borbi zoper imperialistično hegemonijo sovjetske birokratske kaste. Vse to, kar se danes dogaja v Sovjetski zvezi, je več kot prepričevalen dokaz za pravilnost naše poti v graditvi resničnega socializma. Medsebojna obračunavanja sovjetskih oblastnikov pa še ne dokazujejo, da bi prišlo — vsaj zaenkrat — v Sovjetski zvezi do bistvenih sprememb. Zato moramo biti še vedno budni in skrbno čuvati dosežene pridobitve, zlasti pa bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov.

Vpliv Jugoslavije pa se kaže ne le na vzhodu, marveč tudi na zahodu. Celu v Ameriki se je začelo javno mnenje od-

ločno upirati početju Mac Carthyja, ki skuša proglasiti vse, kar je količjak demokracije in svobodoljubnega, za komunizem in za protidržavno rovarjenje.

V svojih nadaljnjih izvajanjih je tov. Marinko govoril o raznih gospodarskih in drugih ukrepih, ki jih skušajo sovražniki socializma izkoriščati za to, da bi ubijali zavest delavskega razreda in zavirali graditev socializma pri nas. Razni špekulantski elementi so poskušali izkoristiti položaj, ki je nastal zaradi lanske suše. Odgovorni činitelji se dobro zavedajo, da vsako zvišanje cen prizadene delovnega človeka, vendar pa bi povečanje plač in zaslužkov ne dovedlo do izboljšanja materialnega položaja delavstva, marveč bi povzročilo še večjo špekulacijo in še nadaljnje zvišanje cen. Storjeno je bilo vse, da se prepreči padanje življenjske ravni delovnega ljudstva in so bile v ta namen kljub pomanjkanju deviznih sredstev nakupljene v tujini velike količine živil in drugih življenjskih potrebščin, da se je tako preprečilo pomanjkanje. Proti draginji se je treba boriti ne s povišanjem plač, marveč z dviganjem proizvodnje.

PROPAGANDA, DA JE SLOVENIJA ZOPET IZKORIŠČANA, JE ZLOBNA IN SOVRAŽNA

Obširno se je tov. Marinko zadržal pri zlobni propagandi, češ da je Slovenija izkoriščana ter da mora prispevati v zvezne fonde mnogo več, kot druge republike. Tej propagandi dostikrat nasledajo ne le nerazgledani ljudje, marveč celo nekateri komunisti. Res je, da je industrijska proizvodnja pri nas večja kot drugod in da je temu primerno tudi naš delež pri odvajanju v zvezne fonde sorazmerno večji. Ne smemo pa pozabiti, je poudaril tov. Marinko, da pa mi po drugi strani, zlasti v pogledu kmetijskih pridelkov, mnogo več dobivamo kakor pa dajemo. Nikdar ne smemo pozabiti, da je vsak izdelek plod dela naših rok, ne pa samo enega podjetja. Vedno pa moramo imeti pred očmi ne le lastne interese, marveč koristiti celote, celotne jugoslovanske skupnosti.

Sirjenje socializma sovražne propagande je možno le zaradi pomanjkljive socialistične zavesti delovnih ljudi. Vsak zaveden delavec, vsak komunist mora odločno nastopiti proti razširjevalcem take propagande. Saj so začeli že celo govoriti, da pomenijo letošnji jesenski manevri pripravo na vojno, čeprav je vsakemu političnemu naivcu jasno, da sedanji mednarodni položaj in mednarodni dogodki ne dajejo niti najmanjše osnove za kakršnokoli, pa čeprav le trenutno neposredno nevarnost vojne. Takih in podobnih pojavov, ki so se vgnezdili prav v zadnjem času, je še cela vrsta. Opozarjajoč na nedavni plenem ZKJ in plenem CK ZKS je pozval vse zborovalce, naj se pridružijo v teh dneh proučevanju teh sklepov v osnovnih organizacijah Zveze komunistov na terenu. Dejstvo, da organizacije Zveze komunistov razpravljajo o raznih napakah in slabostih, pa naj nikogar ne zaveja, da bi poskušal kovati iz tega kak kapital. Zlasti pa bi bilo zmotno, če bi skušali natočevati napake, ki jih ni. Odprava slabosti in pomanjkljivosti bo zelo nepovoljna ravno za tiste, ki si jih žele.

SKODLJIVO PORAJANJE MALOMESLJANSKE MIŠLENOSTI

V zadnjem času se tudi opaža, da se nekateri zelo radi vračajo nazaj k starim buržujskim navadam in običajem, da bi tudi na ta način preusmerili miselnost delovnih ljudi. Temu namenu

Proslave Dneva vstaje

Ker je bila prejšnja številka na praznik Dneva vstaje pravzaprav že zaključena in smo zato bežno poročali le o proslavah v Celju in Preboldu, prinašamo — čeprav malce kasno — nekoliko obširnejša poročila to pot.

Zveza borcev I. četrti mesta Celja ob prazniku Dneva vstaje

Za Dan vstaje 22. julija 1953 je ZB I. četrti mesta Celja pripravila za vsakega nekaj. Vsi so bili deležni svojega — od najmlajših do tistih, ki jih čisto pozabljamo, to so družine v partizanskih krajih.

Dan pred praznikom je ZB organizirala s svojo strelsko družino nagradno

služijo tudi razni buržujski pozdravi, kot »klanjam se, ljubim roke, sluga pokorni« in podobno. Tudi takim navideznim malenkostim se je treba odločno upreti. Z vso odločnostjo pa je treba nastopiti proti vsakršnemu nacionalnemu šovinizmu in razbijanju enotnosti naših narodov.

GOSPODARSKI KRIMINAL IN IZIGRAVANJE GOSPODARSKIH UKREPOV

Tovariš Miha Marinko je v svojem govoru opozoril tudi na izigravanje raznih gospodarskih ukrepov. Tako je med drugim omenil znižanje stopnje akumulacije na premog, ki je bila odredjena zato, da bi se premog pocenil. Toda rudniki tega niso storili, marveč skušajo z nižjo stopnjo akumulacije doseči čim večji trgovski dobiček. Tako početje ni v duhu socializma, niti v duhu politike, ki jo vodimo pri nas in zato zasluži vso obsodbo. Zaradi tega je treba z globoko socialistično zavestjo pristopiti k izvajanju vseh ukrepov, ki jih izdaja ljudska oblast, saj ti ukrepi nimajo nobenega drugega namena, kot doseči gospodarski in politični učinek v korist delavskega razreda in vsega delovnega ljudstva.

JESENSKE VOLITVE BODO CELOTNI DEMOKRATIČNI SISTEM ŠE POGLOBILE

Na koncu svojega govora, ki so ga zborovalci večkrat prekinjali s pritrdjevanjem in odobravanjem, je tov. Marinko opozoril na bližnje jesenske volitve, ko bodo voljeni ljudski poslanci v zvezno in republiško ljudsko skupščino, v svete proizvajalcev itd. Z novim volilnim zakonom se bo še bolj poglobila demokratičnost celotnega našega sistema, tako da bo vzpostavljen neposreden stik s širokimi ljudskimi množicami na terenu ter se bo celotna družbena politika vodila preko skupščin. Storjen bo oster prelom z ostanki birokratizma, ki še obstoja, zlasti v aparatu okrajnih ljudskih odborov. Rezultat teh ostankov birokratizma je n. pr. tudi zadeva v ljubljanskem mestnem ljudskem odboru, kjer so hoteli skrivaj nekaj napraviti za Ljubljano, a je to dovedlo tudi do kriminala.

V našem družbenem življenju, je poudaril na koncu tovariš Marinko, ne moremo in ne smemo ničesar prikrivati. Vse gospodarske, socialne, zdravstvene, kulturne in politične zadeve se morajo obravnavati javno v skupščinah in v ostalih forumih. S tem bomo zadal birokratizmu dokončni smrtni udarec in hkrati dosegli večjo aktivizacijo najširših ljudskih množic. Izredno važno pa je pri tem, da se delavski razred in vsi delavci zavedajo, da so oni odločujoči činitelj v vsem našem gospodarskem in družbenem življenju. S to perspektivo želimo, je končal tov. Marinko, da bi se prav ob tem našem prazniku smelo angažirati v vsem našem javnem življenju in na tej osnovi dosegli čim boljše uspehe tudi na kulturno-prosvetnem področju.

Naj živi aktivnost delavskega razreda na gospodarskem in kulturnem področju za dobrobit socialistične Jugoslavije!

Ko je tovariš Marinko zapustil govorniški oder, se je tovariš Svetek zahvalil za napotila in godba je zaigrala državno himno.

Dopoldanski del zleta je bil zaključen. Gostje so se razšli po mestu. Čez polno se z vseh vrstov gostinskih obratov odmevale koračnice godb. Ob treh popoldne pa so na Glaziji nadaljevali zlet z nastopi godb in pevskih zborov. O tem v prihodnji številki.

POHITITE

Z VPISOM V ČLANSTVO PRESERNOVE DRUŽBE, DA NE BOSTE OSTALI V JESEN BREZ NJENIH KNJIG. ČLANE SPREJEMAJO POLEG POVERJENIKOV TUDI VSE KNJIGARNE DO 5. AVGUSTA 1953 KASNEJŠE VPISE BOMO ZARADI DOLOČENE NAKLADE LE TEŽKO UPOŠTEVALI

Pogled na svet

Konec koncev je le podpisano premirje na Koreji. Danes so svetovne agencije napovedale brez posebnih fanfar to Pirovo zmago miru. Posebnih sladkosti za človeštvo, izmučeno od neprestanega drgeta, ki ga v svetu ustvarjajo neuničljiva nasprotja med silami miru in sovraštva, to premirje najbrž ne prinaša. Ze se slišijo glasovi, da v ZDA premirja niso nič kaj veseli, ker ga lahko izkoristi Maotsetungova Kitajska pri svojih naporih, da bi bila sprejeta v članstvo OZN, kar bi bila za največjo ljudsko republiko velika politična zmaga, za ZDA pa v sedanjih političnih konstelacijah precej grenak požirek. Premirje verjetno ne bo eden izmed temeljnih kamnov za svetovni mir, vendar bi bilo napak, če bi ga šteli samo za krpo papirja. »Korejska vojna se utegne končati, če bodo napori Združenih narodov za sporazum iskreni in vztrajni. Utegne se končati, ne samo zato, ker bo obnova razdejane dežele mnogo manj stala kakor pa nadaljevanje vojne, marveč tudi zato, ker je napadalec spoznal, da nima absolutne premoči, čeprav razpolaga z ogromnim ljudskim materialom in z moralno ter materialno premočjo najbolj avtarkične velesile SZ. So na svetu sredstva, ki so močnejša od najdražjih produktov vojne industrije, so sile, ki so se v zgodovini človeštva izkazale kot upoštevane vredne vselej, kadar se spopadejo narodi, države, bloki. Te sile so resnica in pravica, pravica narodov do samostojnega, neodvisnega življenja na svojih tleh. Ali se niso te sile ravno poslednji čas izkazale v prilog naši državi, ki se je leta 1948 uprla SZ? Ali ni temu priča in dokaz, kar se je godilo v naši ljudski revoluciji? Velesile morajo s takimi silami računati, pa naj bo na katerem koli koncu našega planeta.

S tem mora računati Amerika Mc Carrane, Hearsta in Dullesa, ki zadnje čase zajema veter in jadra reakcije v Vzhodni Evropi, ki naj bi se osvobodila moskovskih opričnikov in intronizirala propadle kralje, generale in šahiče. Ne, to ni prava pot, ker drži nazaj na stari tir, k vsemu tistemu, česar se je človeštvo rešilo v muhah druge svetovne vojne. S tem mora računati Anglija v svojem Commonwealthu. Če ga bo hotela obdržati, bo morala sesti za mizo z Nagibom in nekoč tudi z voditelji Mau-Mau, s katerimi se zdaj pogovarja samo s puško. Ne bo lahko, toda čimprej bo to storila, tem bolje bo zanjo in za ves svet. Rezultati washingtonske konference so ponovno pokazali, da ZDA brez posebnih ozirov povezuje svojo stavbo svetovnega imperija, brez ozirov na angleške skrbi in bolečine. S tem mora računati tudi Francija, ki v Washingtonu ponovno ni uspela s svojo tezo, da je indokinska vojna iste narave in istega pomena kakor korejska. Jezik, ki ga govore narodni zastopniki Kambože, je jezik Nagiba in Mosadika, obračaj, kakor hočeš. Bakla nacionalne neodvisnosti, ki je zagorela pred 164 leti v slovesnih resolucijah francoske revolucije, je neuglasljiva, vedno znova vzplamteva. Naj bi reforma ustave, ki jo je pretekli teden sprejel francoski parlament z veliko večino, v francoskih volilnih možeh vzbudila tudi ta duh realnega presojanja položaja v kolonijah!

Zunanje politični seizmografi so zadnje dni zaznamovali še neke manjše potresne sunki pri urejanju sveta. Tako so pronacistični elementi v sosednji Koroški z nacizmom Steinacherjem na čelu skočili v hrbet avstrijski vladi, ki se po vseh uradnih izjavah trudi, da bi z nami izpostavila dobre odnose. Njihova interpelacija združuje v sebi vse, kar lahko vedno pričakujemo od ljudi, ki ne morejo pozabiti časov, ko je »Herenvolke« krojil usodo našemu ljudstvu. In podoba je, da se niso ničesar naučili iz svojega poraza, ki ga jim je prizadela tudi oborožena roka prav tega ljudstva. Njim kakor italijanskim novofašistom ne gre v račun, da v Jugoslaviji svet gleda zmagovito državo, ki ji pri urejanju sveta gre tehtna beseda. Podobno vlogo v svetu igra indijski narod, ki se je te dni po svojih predstavnikih odločil, da spravi s sveta kašmirske vprašanje, ki je kalilo odnose obeh velikih indijskih držav, Pakistana in Indije. Spričo tega, da del Kašmira gravitira k Tibetu, je to zdaj še posebno važno. Naj urediti Nehru in Mohamed Ali to med seboj brez mešetarjev, ki bi verjetno za dobro provizijo radi pristavili svoj lonec, da bi se vladalo po starem načelu: Divide et impera!

In kar samo se nam smehlja ob besedah, ki jih je grška vlada naslovila Italciji, ko je protizakonito zaplenila grško ladjo. Svet res ne sme pozabiti najstrahotnejšega vojaškega poraza, ki ga je kdaj koli doživela velesila, ko je leta 1940 Italija hotela okupirati Grčijo, pa so jo Grki skoraj pognali še iz Albanije. »Dinamična« politika širokoustnega Duceja je bila nesmrtno osramočena, podoba pa je, da imajo naši sosede debelo kožo.

Obratne nezgode so gospodarski in socialno politični problem

Okrožno javno tožilstvo v Celju je zbralo podatke o številu nezgod in zaradi njih izpadlih delovnih dni na področju okrajev Trbovlje, Soštanj, Celje-okolica in Celja. Zbrane številke so tako visoke, da je bilo treba storiti potrebne korake za zmanjšanje teh nezgod.

Na konferenci zastopnikov podjetij, sindikalnih organizacij in drugih odgovornih organov, je pomočnik javnega tožilca tov. Jereb prikazal predvsem važnost skrbi za delovnega človeka. Povedal je, da zbrani podatki nazorno prikazujejo, da se temu tako važnemu gospodarskemu in socialno-političnemu problemu na splošno v večini podjetij na področju štirih okrajev ni posvetilo dovolj pozornosti. Javna tožilstva, sodišča in sodniki za prekrške ter kaznivih dejanj in prekrškov zaradi minimalnih prijav tako rekoč niso obravnavali. Ni namreč dovolj, da se prijavljajo samo primeri, ko nek delavec v podjetju zaradi neurejenih prilik izgubi življenje, temveč je potrebno prijaviti in izvesti sankcije prej, t. j. proti odgovornim osebam, ki dovoljujejo v podjetju take delovne pogoje, ki lahko privedejo do nezgod in obolenj. Opozoril je vse navzoče na našo kazensko zakonodajo zlasti na čl. 167 kazenskega zakonika, ki predvideva odgovornost in kazen v primeru, če neka oseba dovoli, da se v podjetju opustijo higiensko tehnični in varnostni ukrepi, katerih opustitev lahko spravi v nevarnost življenje in zdravje zaposlenih delavcev. Razumljivo pa je, da kazenski ukrepi ne smejo biti edino in prvo sredstvo za odpravo pomanjkljivosti in zmanjšanja nezgod, temveč je zlasti potrebna vzgoja, upoznavanje delavcev z delovnim procesom, z nevarnostmi pri delu z obstoječimi predpisi o hig. tehnični zaščiti. Potrebna so poljudna predavanja, pravilna razporeditev delavcev na delovnih mestih in številni drugi ukrepi, ki bodo pomagali pri zboljševanju sedanjega stanja.

Zavod za socialno zavarovanje je v prvem polletju letošnjega leta izdal samo za stroške zdravljenja nad 13 milijonov dinarjev, za dva smrtna primera znašajo letni stroški 400.000 dinarjev, lastna vrednost izgubljenih delovnih dni znaša nad 15 milijonov dinarjev, dočim predstavlja družbena vrednost teh izgubljenih dni nad 61 in pol milijonov dinarjev.

Samo v okraju Celje-okolica je bilo v teh šestih mesecih 1153 delovnih nezgod, ki so povzročile izpad 26.103 delovnih dni. Družba je zaradi teh nezgod in izpadlih delovnih dni prikrajšana na narodnem dohodku samo v tem okraju za nad 31 milijonov dinarjev (računajoč dnevni povprečni zaslužek 280 dinarjev in stopnjo akumulacije 420).

Po obširni diskusiji v kateri je sodelovala večina podjetij, je bila predvsem potrjena ugotovitev, da v največjo pod-

jetjih niso bili storjeni potrebni ukrepi, da se to tako važno vprašanje načne in začne reševati. Upravni odbori in delavski sveti so le redkokdaj in redkokdaj obravnavali stanje higiensko-tehničnih prilik in nastale nezgode ter obolenja. V nekaterih podjetjih manjka osnovni čut za zboljšanje osnovnih delovnih pogojev, ponekod se še ne zavedajo posledic opuščanja teh ureditev in naša izredno široka ter dobra zadovna zakonodaja se v praksi izvaja zelo ozko ali pa se celo sploh ne upošteva.

Diskusija je bila plodna. Izoblikovala je nekatere najvažnejše smernice in ukrepe za bodoče delo. Predvsem bodo podjetja v bodoče redno obravnavala problem obratnih nezgod in obolenj ter delovnih pogojev kot važnega gospodarskega in socialno političnega problema, ki ga ne morejo ločiti od drugih vprašanj v podjetju, ustanovili bodo higien-sko-tehnične zaščitne komisije v večjih podjetjih ter v podjetjih s težjimi pogoji postavili posebne, samo za to službo določene strokovnjake, pristopili bodo k postopni selekciji zaposlenih delavcev s ciljem, da jih zaposlijo na delovnih mestih, ki odgovarjajo njihovim fizičnim in umskim sposobnostim, uvedli bodo sestanke za strokovno vzgojo, predvsem za odgovorne obratovodje, predelavce in mojstre, ki so neposredno odgovorni za zaščito zdravja in življenja zaposlenih delavcev, preko njih pa bodo vzgajali tudi ostale delavce. Vzgoja v tej smeri, kakor tudi propaganda, mora biti konstantna, nikakor pa ne kampanjska. V podjetjih bodo še prav posebno zaostroili delovno disciplino, ki je osnovni pogoj za pravilno delo in zmanjšanje nevarnosti, ki se dogajajo pri delu in ki povzročajo nezgode. Organi, katerim je poverjeno nadzorstvo nad delovnimi pogoji v podjetjih, bodo v bodoče redno nakazovali in prijavljali javnemu tožilstvu vse primere, kjer bo ugotovljeno, da se ne upoštevaajo obstoječi predpisi o higien-sko-tehnični zaščiti.

»Prepričan sem,« je ob zaključku tega važnega sestanka povzel pomočnik javnega tožilca, »da današnji sestanek ne bo ostal brez uspehov in da bodo vsi navzoči storili največ, kar morejo in so dolžni storiti, da zaščitimo zdravje in življenje naših delovnih ljudi, da bomo na ta način obvarovali našo največjo vrednost — človeka, kateremu edino je namenjeno vse naše prizadevanje.«

Poverjenikom Prešernove družbe!

ZARADI TEHNIČNIH MOŽNOSTI PODALJŠUJEMO SKRAJNI ROK SPOROČIL ŠTEVILA VPISANIH ČLANOV OD 23. JULIA NA 5. AVGUST
POZIVAMO VAS, DA POHITITE Z ZBIRANJEM ČLANOV, KER BOMO KASNEJŠA NAROČILA LE TEŽKO UPOŠTEVALI

Proslave DNEVA VSTAJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

nem parku, ki ga je organiziral mestni odbor ZB ob sodelovanju društva Svobode.

Na Dan vstaje pa je ZB I. četrti obiskala partizanski kraj Smartno v Rožni dolini. Ta kraj je obiskalo okrog 30 članov, med njimi tudi borci, ki so aktivno delovali v tem kraju v času NOB, tudi tov. Presinger, sekretar mestnega odbora ZB, ki je dobival od tega prebivalstva vso podporo. Obiskali so najprej partizansko družino Zviževih-Borisa, ki je skupno s tov. Presingerjem izpraznil »Stari pisnik« 15. dec. 1944. leta. Nato pa so po partizanskih stezah odšli do partizanske družine Bobnarjevih, kjer je bil partizanski miting. Na ta miting so bili povabljeni domačini — najboljši sodelavci NOB, kjer so bili skromno pogoščeni, partizanske sirote in mamicke pa so bile obdarovane s tekstilijami v vrednosti 55.000 din.

Z domačini smo se pogovorili kakor nekdanj in je bilo res veselo razpoloženje. Sekretar ZB Smartno v Rožni dolini se je zahvalil za obisk in izrazil željo, da bi takih obiskov bilo še več. Člani ZB I. četrti mesta Celja pa so jim obljubili, da bodo taki obiski vsako leto na praznik vstaje Slovenskega naroda, kar menimo, je pohvale vredno in zaželeno, da bi jih tudi druge organizacije ZB posnemale.

Da je uspelo ZB I. četrti tako lepo proslaviti ta dan, se na tem mestu zahvaljujemo podjetjem, ki so prispevala svoj delež.

Čevnik

PREBOLD

Proslava Dneva vstaje je v Preboldu potekala v znamenju odkritja spomenika stoštrinsedemdesetletnemu borcev in talcem hitlerjevskega nacizma.

V slavnostnih govorih je bila poudarjena zgodovinska vloga in pomembnost oboroženega upora slovenskega ljudstva hkrati z zgodovinsko pomembnostjo naše socialistične revolucije. Očrtana je bila zgodovinska pot partijske organizacije v Preboldu, njeno ilegalno in legalno delo. Prebold je bil med redkimi kraji, kjer je bilo to delo tako organizacijsko močno in uspešno, kjer je bila proletarska zavest v delavstvu tako močno zakoreninjena in kjer je naposled socialistična miselnost skorajda docela zatemnila in pregnala buržoazno ideologijo kraljevskega protiljudskega režima. — Da je bilo to delo, ki ga je v glavnem vodil narodni heroj Slavko Šlander, pravilno in da je hkrati tudi prav umelo presoditi in rešiti problem,

BOČNA

Obletnico Dneva vstaje smo tudi v Bočni lepo proslavili. V uvodnem govoru nam je tov. Ivan Zehelj oral pomen tega dneva, ko se je pred dvajsetimi leti uprla vsa slovenska ljudstva fašističnim krvnikom »velikonemškega rajha«.

Govoru so sledile recitacije in petje, oboje so pod vodstvom svojih učiteljev izvajali pionirji iz Celja-okolice, ki so pri nas na taborjenju. Poleg tega je tudi domači pevski zbor solidno odpel dvoje partizanskih pesmi.

Zahvaljujemo se prirediteljem in vsem, ki so pripomogli, da smo ta praznik kar najlepše proslavili.

F. S.

STORE

Dan vstaje so delavci in uslužbenci Zvezarne Store proslavili dokaj svečano in dostojno. Zbrali so se pred upravnim poslopjem podjetja, v imenu sindikalne podružnice je tov. Tine Zohar pozdravil vse navzoče ter poudaril pomen te obletnice. Zatem je govoril še sekretar osnovne organizacije ZK podjetja tov. Jošt. Nato je pevsko društvo »Svoboda« odpelo nekaj borbenih pesmi, tovarniška godba pa je zaigrala venček partizanskih pesmi. Sledil je prihod partizanskih patrolj in raport, s čimer je bila proslava zaključena.

IZ SMARTNEGA OB PAKI

Na predvečer velikega praznika vseh Slovencev je bila tudi pri nas prav dostojna proslava v čast Dneva vstaje. Ljudstvo je napolnilo dvorano Prosvetnega doma in z zanimanjem in odobravanjem sledilo izvajanju posameznih točk proslave. Pohvaliti moramo tamburaše iz Velikega vrha, ki so rade volje sodelovali na proslavi. Posebno priznanje pa zaslužijo naši peveci, ki so se tokrat v resnici postavili. Vedo naj, da je bilo tokratno sodelovanje najboljših priporočilo za številne obiske njihovih koncertov, ki jih mislijo v raznih krajih v kratkem prirediti.

„Bonvenon al Zagreb!“

Ta po zagrebških trgih in ulicah v esperantu na mnoge načine napisana dobrodošlica velja v teh dneh udeležencem 38. svetovnega kongresa esperantistov v Zagrebu. Med temi udeleženci, ki štejejo »samo« 1760 delegatov iz vseh delov sveta, je več kot dvajset celjanov-esperantistov s svojim predsednikom tov. A. Oražmom in tajnikom tov. M. Dobčnikom na čelu. Svečani otvoritvi pa je razen teh prisostvovala še vrsta drugih gostov, med njimi tudi dva zastopnika celjskega MO LPS.

Ura še ni bila šest, ko smo s prvega jutranjega vlaka, v nedeljo 26. t. m. stopili na tla hrvatskega glavnega mesta, že vsega od sonca obžarjenega. Prijetno in zanimivo je bilo postati na Starčevićem trgu pred glavnim kolodvorom: s palačo so plapolale trobojnice — dan pred Dnevom vstaje hrvatskega ljudstva! — in trg je bil živahen kot sredi delovnega dne, le da so bile množice usmerjene na kolodvor, na nedeljske izlete v zagrebško okolico; tramvaji so cvileč prihajali in odhajali nabito polni, hupanje avtobusov in avtomobilov vseh tipov je ustvarjalo značilno glasbo ulic, trgov in avenij sodobnega vlemesta, oglušujočo in prijetno — pesem razvoja in napredka.

V pritličnih prostorih impozantnega Radniškega doma je vladal le pravi pravcati poslovni vrvež: prijavljanje, dviganje vstopnic in značk, pa še vrsta drugih formalnosti, ki so vezane z obiskom kongresa. Zato je bilo tudi nekaj gneče in čakanja. Toda oglejmo si medtem organizacijo kongresne pisarne! Tu je poslovala prijavna pisarna, poseben poštni urad, tu so se dajale informacije, tu je imela sedež posebna časopisna služba, tu je deloval buffet in seveda — neizogibna blagajna, kakor je bilo videti in razbrati iz napisov: Informoj, Posteo, Gazetara servo itd., itd. Na razglasnih deskah so visela vabila na razstave in k ogledu zagrebških zanimi-

vosti, pa tudi h katoliški ter evangelijski službi božji — Invito al la katolika diservo itd., itd. Res — Universalna kongreso de esperanto ni mala reč! Človek bi mislil, da je tu zaradi prisotnosti predstavnikov skoraj vseh kulturnih narodnosti sveta naletel na pravi pravcati Babilon. Kje nek! Edini običajni jezik med prisotnimi, med znanci in neznanci, med možem in ženo, med starši in otroci je bil esperanto. S tem seveda ni rečeno, da s hrvaščino ali kakšnim mednarodnim jezikom niste »prišli napreje«, toda v tisti množici z umnim jezikom združenih ljudi ste izpadli kot neobgleni neobdajatev, ne da bi zaradi tega bili zapostavljeni ali ostali nepostreženi. Zakaj že ob prvem srečanju z esperantisti ste mogli z dopadanjem ugotoviti, da so le-ti ustrezno ljubezni, pristrčno enostavni in kakor njih jezik preprosti tudi v gesti in obleki ter prav fanatično predani svojemu jeziku in njegovi ideji. Z zeleno zvezdico na belem polju v gumbnici ali na prsih in seveda s prijetnim znanjem esperanta se lahko v trenutku, brez konvencionalnih formalnosti, vključite v 16 milijonsko družino, raztreseno po vseh petih kontinentih sveta.

Še častno »kongresa karto« smo se napotili proti zapadnemu delu Zagreba, proti velesejskemu prostoru, kjer je bila na programu svečana otvoritev kongresa. Tu se je znova in še bolj očitno izkazala goreča predanost esperantu: kakor pobožni romarji so se vsipali v veliko sejsko dvorano ljudje obeh spolov in vseh starosti, različnih znanosti, bradat in plešasti, slepi in pohabljeni, peš in v najmodernejših motornih vozilih, pa tudi le v invalidskih vozičkih, precej tudi v narodnih nošah, nekaj pa v redovniških kutah.

Pri vходу v dvorano je bilo treba pokazati ustopnico, za kar vam je pre-

glednik ljubeznivo prikimal: »Dankon!«

»Tonček, balkon imaval«

Sele v prostorni avli sva ugotovila,

da ne gre za »balkon«, temveč za za-

hvalo — »dankon«, ki je le nevednežu

zvenela kot balkon.

Z odra v dvorani so pozdravljale zastave vseh okrog tridesetih zastopanih držav, na sredi med njimi pa velika zelena z zeleno peterokrako zvezdo na belem polju. Ko so ob burnem aplavzu zasedli oder številni člani častnega predsedstva, med katerimi sta bila tudi predsednik IS NR Hrvatske dr. Vladimir Bakarić ter predsednik MLO Zagreb Večeslav Holjevac, se je kongres začel s himnama Hej Slovani in Lepo našo domovino, ki so ju vsi navzoči stoji poslušali. Prva govornika na kongresu sta bila oba naša državna predstavnika, ki sta spregovorila v esperantu. Njima je sledil dr. Ivo Borovečki, predsednik jugoslovanske esperantske zveze, nato pa uradni državni zastopniki Avstrije, Australije, Belgije, Francije, Nizozemske, Norveške, Švice, Švedske in UNESCO. Vsi so govorili v esperantu razen Svicarja, ki je govoril v nemškem ter predstavnika UNESCO, ki je govoril v francoskem jeziku. Nato je predsedujoči Ernfrid Malmgren, predsednik Svetovne esperantske zveze predal besedo posameznim zastopnikom državnih esperantskih zvez. Vsakemu je dovolil govoriti po eno minuto. Govorili so zastopniki Avstralije, Belgije, Flandrije, Britanije, Danske, Francije, Italije, Jugoslavije, Holandije, Norveške, Švedske, Švice, ZDA, Avstrije (ker le-ta ni znal pravočasno končati, ga je predsedujoči prekinil), Finske, Zapadne Nemčije, Indonezije, Izraela. Med govorniki torej ni bilo predstavnikov držav tako imenovanega Sovjetskega bloka.

Posameznih držav in esperantskih zvez niso predstavljali le možje, ampak tudi žene, med drugimi n. pr. Avstralijo in Indonezijo, ki je bila v svoji noši deležna največje pozornosti. Indonezija si je ob frenetičnem aplavzu »izposlovala« dvestminutni govor. Mnogi

govorniki niso mogli utajiti svojega narodnega porenja: Angleži so se izdajali s svojim th, Francozi z izgovorjavo r, podobno Nemci itd., najlepše so govorili Jugoslovani.

Zadnji je kot posebni govornik nastopil dr. Edmond Privat, redni profesor angleških in ameriških institucij na pravni fakulteti univerze v Neuchâtelu. Tega univerzitetnega profesorja ni bilo užitek — vsaj za esperantista — le poslušati, ampak tudi gledati. Govoril je več kot eno uro posvem prosto, umirjenih gest, ne da bi se prikoval za govorniški pult, temveč povsem osvobojen običajne pridigarke poze. Njegov prepričevalni govor, posvečen ideji svetovne enotnosti, so esperantisti večkrat z viharim aplavzom prekinili. Govoru je sledilo petje esperantske himne. Tudi to petje je izpricalo zavervanost in predanost esperantskemu pokretu in na enotnem umetnem jeziku temelječemu internacionalizmu.

Pri kosilu, ki so si ga najpomembnejše osebnosti privoščile v hotelu Esplanad, večina pa po ostalih zagrebških restavracijah, ki so esperantistom pripravile tudi v esperantu sestavljene jedilne liste, ste lahko ugotovili, da so esperantisti tudi vegetarijanci, antialkoholiki in večinoma tudi nekadičili. Toda esperantisti slovenskega porenja »svojga vinca ne prodamo, ker ga...«

Vročina, ki je žarela z neba in puhtela iz zagrebških asfaltnih tal, nas je potem, ko je »pretopila« zadnje dinarje naše dnevnice v čašo mrzle slatine ali brizganca, pregnala v zatišje najmoderneje opremljene kolodvorske čakalnice I. in II. razreda, tokrat namenjene tudi vsem udeležencem esperantskega kongresa. Ker je vlak zakasnil debelo uro, je bilo do njegovega odhoda še več kot dovolj časa za razgovor in premišljevanje o naslednjem esperantskem kongresu, ki bo drugo leto v Haarlemu in na katerega okusno opremljeni prospekt, ki ste ga dobili ob pravi, že sedaj vabi: Na svidenje v Haarlemu — Gis revido en Haarlem!

G. G.

Med novimi narodnimi heroji —

Tončka Čečeva, Karel Destovnik - Kajuh, dr. Mravljak in Jože Boldan

Z ukazom predsednika republike so bili pred nedavnim odlikovani za brezprimeren heroizem in borbi proti ljudskim sovražnikom in za junštvo in zasluge v narodnoosvobodilni borbi z Redom narodnega heroja naslednji borci:

TONČKA ČEČEVA, KAREL DESTOVNIK—KAJUH, DR. MRAVLJAK, JOŽE BOLDAN.

»Savinjski vestnik« prinaša imena, ki so neposredno vezana na teritorij Savinjske doline in ožje celjske okolice.

TONČKA ČEČEVA—OLGA, rojena leta 1898 v Trbovljah. Sodelovala je v velikem štrajku trboveljskih rudarjev leta 1920. Istega leta je postala član KPI, sodelovala je v zvezi delavskih žena; po nalogu Partije je bila poslana v inozemstvo, odkoder se je 1937. leta vrnila ter začela delati v sindikatu rudarjev. Leta 1940 je bila kot znan komunist na listi za taborišče Bileče, ki

ljano, toda vrnil se je v Savinjsko dolino, kjer se je s šostanjsko četo udeležil mnogih akcij. Leta 1943 je na Dolenskem vstopil v XIV. brigado, kjer je postal član kulturniške skupine in ugleden partizanski pesnik. Poleg tega,

da je bil Kajuh pesnik in da so njegove pesmi dvigale borbeni duh slovenskih brigad, je bil tudi odličen borec. Pri nemškem napadu 22. februarja 1944 je pri Belih vodah — blizu svojega rojstnega kraja z bombo v roki padel.

Dr. MRAVLJAK DUŠAN—MROŽ, rojen leta 1914 v Šostanju. Med prvimi zdravniki se je prijavil za odhod v partizane, bil je v II. grupi odredov ter se udeležil bojev pri Jančah in sodeloval pri vseh bojih ob prehodu odreda čez Gorenjsko in Stajersko. Sodeloval je pri mnogih akcijah Pohorskega bataljona, raznih sabotažah in večjih borbah, ki so nastale pri nemških napadih na taborišče bataljona na Pohorju. Padel je s poslednjimi borci Pohorskega bataljona.

JOŽE BOLDAN—SILNI je po ustanovitvi Tomšičeve brigade postal eden njenih najhrabrejših borcev. Razvijal se je od borca do komandanta II. bataljona, ki je pod njegovim vodstvom dosegal velike uspehe. Udeležil se je vseh bojev Tomšičeve brigade in po slavnem pohodu XIV. divizije na Stajersko postal komandant II. udarne brigade Ljube Serceja. Dolga vrsta njegovih ljubeštev je skorajda neizčrpna. Bliskovito je vdiral v sovražnikove vrste in sejal med njimi smrt in se navadno brez izgub spet vračal. Bil je kot prvi določen za oficirsko zaščito v Rhovnem štabu in odšel je k tovarišu Titu, kjer je še danes.

pa se mu je izognila s tem, da je odšla na politično delo v Savinjsko dolino. Nemci so jo potem po izdajstvu na Planini ujeli, jo mučili v celjskem »piskru« in jo zasmehovali po celjskih ulicah. Ker jo gestapovci kljub zverinskemu mučenju niso mogli zlomiti, so jo poslali v Auschwitz, kjer je 3. XI. 1943 umrla na posledicah strašnega trpljenja.

KAREL DESTOVNIK—KAJUH, rojen leta 1922 v Šostanju. Ze kot dijak celjske gimnazije se je vnel za komunistično gibanje. Tu je širil ilegalno literaturo in delal politično med gimnazijci. Nemci so ga potem izgnali v Ljub-

Dolina ob Sotli

Kar vemo, je bila Sotla obmejna reka. Ze Rimljani so imeli najbrž ob Sotli mejo med Norikom in Panonijo, v srednjem veku je bila Sotla meja med Avstrijo, oziroma Nemčijo in Madžarsko, bila je meja med Stajersko in Hrvaško, postala je meja med Slovenci in Hrvati. Kljub temu pa ni Sotla razdvajala narodov, saj vidimo, kako Sotla naravnost zbližuje Slovence in Hrvate.

Navadno se niti ne zavedamo, da po rekah ne teče samo voda, ko pogosto pozabljamo, da ob rekah polzi tudi politična, gospodarska in še prav posebno kulturna zgodovina skozi vse dobe. Sele če dobro premostimo zgodovino obsojalskih krajev, spoznamo kar nam je Sotla v preteklosti in kaj nam pomeni v sedanjosti.

Preko Sotle je prišel Karantancem na pomoč Ljudevit Posavski, preko Hrvaške so pridrevli Turki in njihov prihod so oznanjale grmade na naših vrhovih, na Donački gori, Straži in drugod, ob Sotli je v Zelenjaku zapel Mihanovič divno Lepo našo domovino, preko Sotle je hodil Stanko Vraz k svojemu pobratimu dr. Kočvarju v Podčetrtek ter širil ilirsko misel tudi med Slovenci, ob Sotli je občutil vse trpljenje kmečkih puntov in zapel Staro pravdo naš Aškerc v Podsredi, v sedanjosti pa obdajujemo izvršilca teh pobud Matije Gubca in njegovih sobojevnikov zopet v junaku iz čisto obsojalske vasi Kumrovca, ki je prav tam, kjer so se vršili krvavi boji za staro pravdo 8. II. 1573, ob izlivu Bistrice v Sotlo.

In ti kraji, ki so gosto obljubljeni, bogati zlasti na rudninskih zakladih in rudninskih in toplih vrelih, so sedaj nekoliko odmaknjeni od prometa in zato slabo znani. Vendar se jim obeta regulacija Sotle, naprava obsojalske ceste od Maribora do Zagreba, že se grade električni daljnovodi, predvsem pa prihaja že davno obljubljena obsojalska železnica.

Za spoznavanje tega ozemlja, njega prirodno lepoto in bogastvo ter njega kulturno in narodopisno preteklost in sedanjost, je bilo osnovano 14. t. m. v Celju Obsojalsko turistično društvo, ki se mu je z navdušenjem že priglasilo znatno število članov. Njihova naloga je, da povežejo Obsojtelje z drugimi centri našega političnega in gospodarskega, predvsem pa kulturnega dogajanja. Novemu društvu želimo pri njegovem delu kar najlepšega uspeha.

Iz sodne dvorane

NEPOSTEN AVTOMEHANIK

54-letni Ivan Fister, po poklicu avtomehanik, je bil kot livar zaposlen pri podjetju »Avtobnovac« v Celju. Fister si je v času od 20. 6. 1952 do 21. 3. 1953 v večkratnih akcijah prisvojil iz livarske delavnice podjetja »Avtobnovac« na Spodnji Hadinji pri Celju najmanj 75 kg bele kovine v ploščah za vlitje avtomobilskih ležajev, vredne najmanj 60.200 dinarjev in 4,95 kg kositrja, vrednega najmanj 9.400 dinarjev. Da pa bi Božič tega ne javil dalje, mu je Fister obljubil dne 24. 3. 1953 zvečer na domu polovico izkupitka za 38,25 kg bele kovine po 800 din za kilogram. Miličnik naj bi tudi dovolil, da bi se kovina prodala v trgovini z rabljenimi predmeti. S tem je zakrivil kazniv dejanji tatvine in podkupnine, zaradi česar se je moral zagovarjati pred okrajnim sodiščem v Celju. Obsojen je bil na 1 leto zapor. Sodišče je pri odmeri kazni smatralo kot obtežilo okolnost, da je bila povzročena škoda v narodnem gospodarstvu.

32-letni Jožef Goršek Franc, zaposlen v Zelenjaki Store, je 2. 4. 1953 na cesti pod Bežigradom v celjski okolici izvalil zagrabil Arnskega Martina, pri čemer sta oba padla v obcestni jarek. Goršek je Arnskega z udarci lahko telesno poskodoval. Za dejanje mu je okrajno sodišče prisodilo 25 dni zapor. Sodišče mu je kazen odložilo za dobo enega leta, ker je prepričano, da bo že sama obsodba dosegla namen kaznovanja.

ZARADI PODKUPNINE

se je zagovarjal pred okrajnim sodiščem Janez Silc, reševalec iz Brež na Dolenskem. V času od oktobra 1949 do januarja 1950 je Jezerniku Jožetu, ki je takrat kot preiskovalec v njegovi kazenski zadevi zasledil 200 m sitarskih mrež, v namenu, da bi od njega dosegel vrnitev teh mrež, dal kot podkupnino skupaj 24.000 din gotovine. Zaradi podkupovanja uradne osebe je bil Janez Silc obsojen na enotno kazen 4 mesece in 15 dni zapor in 30.000 dinarjev denarne kazni, ker se ni prestal kazni 4 mesece in 15 dni, na katero je bil v Ljubljani obsojen zaradi nedovoljenega trgovanja.

POTNE NALOGE JE POPRAVLJAL

Stribar Štefan, kmetovalec iz Dobrave pri Celju, je potnil prave listine z namenom, da bi se take listine uporabile kot prave, s tem, da je na 75 komadih potnih nalogov, izdanih od Tovarne emajlirane posode v Celju, pripisal količine materiala, ki ga kot pogodbeni voznik Tovarne ni prevozil in je to storil tako, da je k se vpisanemu vozniku pripisal po pol kubične metra materiala ali pa na novo pripisal cele vožnje in v teh primerih tudi brez pol oblistila podpisoval vratarja. Tovarne mu je na podlagi tako potvorenih potnih nalogov izplačala v svojo škodo 25.271 dinarjev gotovine za storitve, katerih obtožene ni storil. Stribar se je pred sodiščem zagovarjal zaradi ponarejanja listin in goljufije. Obsojen je bil na 8 mesecev zapor. Sodišče je pri odmeri kazni upoštevalo to, da je Stribar izvršil goljufijo kot premožen posestnik.

POZIVAMO

občinske odbore SZDL ter odbore drugih političnih in ljudsko prosvetnih organizacij v občinah Breze, Damlje, Frankolovo, Planina pri Sevnici, Rečica, Rogaska Slatina, Smartno v Rož. dol., Tabor in Zusem, da nemudoma postavijo na svojem področju poverjenike Prešernove družbe. Po naši evidenci v teh občinah doslej namreč ni še niti enega našega poverjenika.

Novi poverjeniki naj takoj javijo svoje naslove ter koliko članov PD predvidevajo pridobiti, da jim bomo poslali potrebne tiskovine.

Storite vse, da bo tudi pri Vas izvedeno geslo: V vsako hišo knjige Prešernove družbe!

GLAVNI ODBOR PREŠERNOVE DRUŽBE

Primorska vabi

Na Okroglici v Vipavski dolini bo 5. in 6. septembra svečana proslava 10-letnice ustanovitve primorskih brigad in 10-letnice proglasisve priključitve Slovenskega Primorja k Jugoslaviji. To bo letos največja proslava v Sloveniji, ker že sedaj vse kaže, da se bo v teh dneh na Okroglici zbralo okrog 200.000 ljudi. Proslave se bodo udeležili tudi naši najvišji politični predstavniki.

Pripravljalni odbor za okraj Celje-okolica poziva vse sindikalne podružnice podjetij in ustanov, kakor tudi vse občinske odbore SZDL, da agitirajo med svojim članstvom za čimvečjo udeležbo.

Občinski odbori SZDL naj sestavijo takoj pripravljalne odbore, v katerih naj bodo zastopani, tudi predstavniki sindikalne organizacije in ostalih množičnih organizacij v občini. Prijave udeležencev naj pošljejo najkasneje do 10. avgusta Okrajnemu pripravljalnemu odboru (Okrajni odbor SZDL Celje-okolica).

Udeleženci proslave bodo na Okroglico potovali z avtobusi in kamioni, če z njimi razpolagajo, ostali pa s posebnimi vlaki s 75-odstotnim popustom. Zato je treba poslati seznam ločeno za tiste, ki bodo potovali z avtomobili in za tiste, ki se bodo poslužili vlaka.

Le resnični tovariš zasluži ta naslov

Težko je pisati o tem, še težje bi bilo trditi kaj v imenu množic, zato približam, da je to moje osebno mnenje, ki ga bralec lahko sprejme, dopolni ali zavrne:

Beseda »tovariš« pomeni nekoga, ki ga spoštujemo, cenimo in ti je morda le malo manj kot prijatelj. Veliko globlji pomen te besede, kot je beseda »gospod«. Gospod, so svoj čas titulirali vsakega, četudi je bil tat in ropar, hudobnež in nemoralnež. Odvisno je bilo le od tona, s katerim je bila izgovorjena in od ostalih besed, ki so jo oklepale.

Po skupni zmagi nad okupatorjem in sovražniki ljudstva je prišla do veljave beseda »tovariš«. Napačno je misljenje, da je »tovariš« zamenjal »gospoda«. To ni res, kajti menjal se je tudi pojm. Tovariš je beseda za državljane socialističnega družbenega reda, ki jim je skupni cilj graditev socializma in napredek domovine. Tovariš je zame vsak, ki je zavestni pristaša našega naprednega gibanja. Toda kako naj rečem »tovariš« človeku, ki je bil in ostaja idejni sovražnik naše ideje, četudi je na svobodi? Kako naj tovaršujem s človekom, ki je skupnost oškodoval? Cemu bi razmetaval besedo spoštovanja med tipe, ki bi jim najraje zabrusil v obraz, da so lumpi?

Malomeščanski elementi so v času poglabljanja demokracije razširili »gospodsko« vrzel, ki pravzaprav ni bila nikoli zadelana. Bolezni so se nalezli še drugi, nič slabega misleči ljudje. Gospod tu, gospa tam itd. Celu tako daleč je ponekod prišlo, da so imeli v glavah kartoteko, kdaj katero besedo uporabijo:

Nekdo išče podporo, vlaga prošnjo na merodajnem mestu. Ostro poudarja besedo tovariš, bodisi zaradi tega, ker se boji politične zamere, ali pa hoče reči: »Tovariš si, pomagati mi moraš.«

Veliko bolj nesramni so drugi, predvsem taki, ki imajo večjo ali manjšo besedo. Le-ti v jezi nahrujejo človeka s tovarišem, kadar pa so nežnejši se cedijo z gospodi. Potem nekateri mislijo: delavec naj bo tovariš, uradnik je že gospod. Na žalost je mimo zavesti začel gospod ugajati, tovariš pa presedati. Le

PROSLAVA 50-LETNICE PROSTOVOLJNEGA GASILSKEGA DRUŠTVA V ARJI VASI

V nedeljo, dne 26. julija je proslavilo prostovoljno gasilsko društvo v Arji vasi svojo 50-letnico in je bila ob tej priliki odkrita na gasilskem domu spominska plošča najzaslužnejšim članom. Pred 50 leti je bilo večina hiš krita s slamo in potreba je priklicala v življenje društvo, ki ima za razvoj lepe Arje vasi velike zasluge. Večino ustanoviteljev društva že krije hladna ruša, današnji rod uživa in nadaljuje njih delo. Društvo si je v 50 letih zgradilo lep dom s stolpom in se tudi prav izdatno opremilo s potrebnim gasilnim orodjem. Vzgledno vodi društvo že od leta 1933 tovariš Francé Zužej. Ob priliki proslave petdesetletnice obstoja so priredili v gasilskem domu zelo posrečeno razstavo raznih dokumentov, ki si jih je bilo vredno ogledati. — V nedeljo, dne 2. avgusta pa bo proslavilo svoj jubilej tudi prostovoljno gasilsko društvo v sosednji Drešnji vasi. A. P.

Živinoreja na Kozjanskem

Živinoreja predstavlja za Kozjansko važno gospodarsko panogo in se zato od strani naših oblasti tudi polaga velika važnost na njen razvoj. Posebno naši veterinarji imajo velike zasluge in se zato delovanje veterinarjev za uspešen razvoj živinoreje opaža na vsakem koraku.

Poleg ostalih akcij, kot odbiranje in priznavanje bikov plemenjakov za razplod, sprejemanje goveje živine v rodovnik, tuberkulinizacija goveje živine itd., so pred kratkim veterinarji pregledali in po potrebi zdravili vse krave in spolno zrele telice, kakor tudi vse bika plemenjake celokupnega kozjanskega področja. Namen teh pregledov je bil formiranje plemenitih krogov po posameznih občinah kot odločujoči činitelj v borbi proti spolnim okužbam pri goveji živini. V takem plemenitnem krogu pride na enega plemenjaka 80 do 120 krav in telic. Razumljivo je, da morajo v takem plemenitnem krogu biti vse živali popolnoma zdrave in brez vsake kužne bolezni. Zato je bilo nujno potrebno, da se je predhodno izvršil pregled vsake posamezne živali in v kolikor je bila kakšna žival spolno okužena ali sumljiva, so jo sproti zdravili. Težji primeri, ki jih pa k sreči ni bilo veliko, so se pa sproti izločali in odrejali za zakol. Vsaka žival je bila vnešena v seznam in tekoča številka v seznamu je bila vsaki živali vžgana v desni rog.

Po teh seznamih so potem občinski ljudski odbori skupaj s KZ, z bikorejci in krajevnim veterinarjem ustvarili plemenilne kroge in določili vsakemu posameznemu biku gotovo število krav in telic. Tako imamo v vsakem plemenitnem krogu zdravega bika in zdrave krave in telice. V takem plemenitnem krogu mora bikorejec pripuščati svojega bika samo na one živali, ki jih ima določene in na nobene druge, živinorejec pa zopet ne sme pripuščati drugod, kot

pri določenem biku. Jasno je, da se v tak plemenitni krog, v katerem so same zdrave živali, ne more vnesti nobena spolna okužba, če se bodo tako bikorejci kakor živinorejci disciplinirano zadržali. In to je namen teh plemenitnih krogov! Kdor se pa tega ne bo držal in bo delal po svoji glavi, je vreden vsega obsojanja in nobena kazen ne bo zanj previsoka.

Pri vsem tem delu na terenu, pri vseh sestankih na občinah je prišla do izraza želja po uvedbi pavšalne skotnine, ki bi vsekar tako plemenilne kroge absolutno učvrstila, in to povsem razumljivo. Živinorejec, ki bo imel za svojo žival že vnaprej plačano skotnino, ne bo imel interesa gnati svoje živali kam drugam, pa tudi bikorejec ne bo imel interesa spuščati svojega bika na druge živali, kot na tiste, za katere ima plačano skotnino. Na ta način bo zadan udarec raznim »črnim« bikom, ki na tak način nikakor ne bodo mogli več prosperirati. Pa tudi bikorejci sami se navdušujejo za pavšalne skotnine, seveda samo pod pogojem, da bodo res ves denar dobili, ki bo na ime pavšalne skotnine pobran. Prvič ne bo »črnih« bikov, drugič ne bo imel eden bik preveč krav, drugi pa premalo, tretjič pa bo denar za skotnino res dobil v celoti, kar je pri sedanjih praksah pobiranja skotnine sproti prav redko oziroma nikoli, četrtič pa bo plemenitni krog na ta način moral držati.

Ker je želja vseh živinorejcev in bikorejcev na Kozjanskem, da se zopet uvede pavšalna skotnina, smo prepričani, da bodo merodajni faktorji to sprejeli na znanje in ker se tudi od drugod sliši ta želja, smo prepričani, da bomo imeli prav kmalu uvedeno pavšalno skotnino in s tem avtomatično učvrščene plemenilne kroge, kar bo vse skupaj samo v prid naši živinoreji.

A. S.

Na obisku pri naših tabornikih

Ze več let so taborili naši mladinci — gimnazijci iz okraja Šostanja v prelepi Zgornji Savinjski dolini. Letos pa so si izbrali za svoje taborjenje Letuš, kjer si krepijo svoje zdravje in uživajo naravne lepote bližnje in daljne okolice.

Pred dnevi smo jih obiskali v taboru samem. Upravnik tov. Šebec Drago nam je radevolje razkazal tabor in opisal življenje v njem. Tabor sam leži na prijazni ravnini, ki je okrog in okrog obdana z lepimi bukovimi in smrekovimi gozdovi. Kar v bližini pa izvira zdrava voda, ki jim služi za kuho in pitje. Umivajo in »kopajo« pa se v 10 minut oddaljeni Savinji.

Tabor šteje 5 šotorov, kjer spi 21 tabornikov. V njem vlada vzorna disciplina, čeprav je bilo v začetku z nekaterimi razvajančki malo težje. Življenje tabornikov je verjetno vsem znano. Tu se uče mnogo koristnega za življenje, kakor orientacije, postavljanje šotorov, posebno pa morajo poznati statut tabornikov. Tako mine dopoldne; po spanju pa se uredi kopat v Savinjo.

Ob 17. uri dobe malico. Nato prepevajo, vežbajo šaljive točke ali pa igrajo odbojko. Ko je ura 19., dobe večerjo, po njej pa je večerni zbor. Najbolj se vesele večera, katerega prežive ob tabornem ognju. Teh večerov se čisto udeležijo tudi prebivalci iz okoliških vasi, ki z zanimanjem sledijo večernemu programu in pesmi, ki jih taborniki vsak večer prepevajo. Ko začne ogenj ugašati, zapuščajo odrasli tabor, mladinci pa se porazgube po šotorih, kjer mirno in zadovoljno zaspe. Da pa je čez noč v taboru vse v redu, za to skrbijo dežurni in taborna straža, ki budno čuva svoje tovariše.

Priznati moramo, da vladata v Kajuhovem taboru, kakor se le-ta imenuje in čistoča. Tudi v šotorih samih je vse na svojem mestu, tako da se fantje v tem oziru dosti nauče.

Pogovarjali smo se tudi s taborniki samimi. Vsi so izjavljali, da so z vsem zadovoljni, posebno s hrano, za katero skrbita tov. učitelj Vibihal, ekonom tabora in kuharica, ki skrbi, da je hra-

Sadje, ki ga bomo gojili v celjski okolici

V perspektivnem planu kmetijstva za okraj Celje-okolica je predviden sadni sortiment, ki naj bi bil primeren za ta okraj. Tako omenja glavne sorte jabolk: Jonathan, Kanada, Damasonov kosmač, Mošancelj ter postranske sorte: Beličnik, Grafensteintz, Krivopecelj, Bobovec, Carjevič, Londonski peping in Šarlamovsky.

Mislil, da je dolžnost sadjarjev, dati k stvari svoje pripombe. Napačno bi bilo, ako bi ne premislili temeljito, katere sorte so najbolj primerne za lego in zemljo. Zlasti je važno, da bodo drevesnice v okraju gojile res primerne sorte, ki bodo odgovarjale našim prilikam.

Naj se dotaknem nekoliko sort, ki so v osnutku plana priporočane. Jonathan je treba upoštevati zato, ker odgovarja našim prilikam in bo zaradi lepe barve vedno dobro izvozno blago, zlasti za jugovzhodne države.

Kanada je svetovno znana, izvrstnega okusa ter se zato vedno lahko proda. Omeniti pa je, da zahteva dobro zemljo.

Damasonov kosmač pa vsekakor nima takih lastnosti, da bi ga mogli uvr-

kakor se je pred pol stoletja Harbertova reneta. Trdilo se je, da je bobovec v vseh primerih najbolj odporna sorta. Prav letos pa je slabo odrezal. Dreve je ostalo brez plodu. Njegov sloves se je omajal.

Carjevič: Pred nekako četrto stoletja, ko se je izdeloval sadni izbor za Slovenijo, so se sadjarski strokovnjaki, praktiki sadjarji in drevesničarji, precej prerekali prav o tem — ali naj pride Carjevič v izbor ali ne. Oni, ki so Carjeviču osporavali pravico, da pride v izbor, so zmagali, ker to jabolko ni za transport. V ostalem pa ima vse dobre lastnosti.

Londonski peping je zelo dobro namizno jabolko, zelo pogosto ga napada škrlup, tako da brez rednega škropljenja ne pridelamo lepega namiznega sadja. Drevo pa rabi dobro zemljo.

Šarlamovsky zori malo kasneje kot beličnik ter ga kaže gojiti le v manjših količinah.

Menim, da je Ontario sorta, ki po svoji vrednosti prekaša marsikatero od prej navedenih sort. Je zelo dobre rasti,

SLIKE IZ ŠTOR

Piše Karel Jug

(Nadaljevanje.)

Igrali smo zrel nogomet najmanj tolikšne kvalitete kot ga predvajajo danes Kovinarji v Storah. Nas mlade ljudi pa je v tem času izredno zanimalo in zaposlilo tudi organizacijsko delo pri društvih. Tako smo n. pr. majhni fantiči 11 do 12 let sami organizirali razna smučarska tekmovanja v tekah, skokih in alpski kombinaciji. Ob sobotah smo trasirali tekaške proge, ob nedeljah pa smo na njih tekmovali kar brez kontrol. Proge smo navadno trasirali tako, da je nihče ni mogel krajsati kljub dobremu poznavanju terena. Skakalnice smo si delali sami. Naši skakalni rekordi so se gibali v naslednjih mejah: leta 1931 — 9 metrov, leta 1933 — 12 metrov, leta 1935 — 15 metrov. Skakalne tekme smo imeli vedno na drugih terenih, enkrat na Gorici, enkrat na Ogorevcu, včasih pa celo na Svetini. Naša priljubljena oblika smučanja je bilo turno smučanje z izleti po vsej bližnji okolici. Izredno mnogo smo gojili namizni tenis, kjer smo stalno prirejali interna prvenstva in dvoboje s sosednimi Sentjurčani. Omenjam še turno kolesarjenje, kjer smo ob nedeljah prirejali izlete po celjski okolici (od 60 do 100 km), katerih se je povprečno udeleževalo od 20 do 25 kolesarjev. Tudi na nogometne tekme smo se vozili kar s kolesi, saj denarja ni bilo, in to v Zalec, Laško, Gotovlje itd. Brez dvoma je športna aktivnost v predvojnih Storah močno prekašala aktivnost, ki jih kažejo danes izredno razvite Store.

Od kod denarna sredstva?

Danes se kaj radi povsod po naših društvih izgovarjajo na nedelavnost zaradi pomanjkanja finančnih sredstev. Kako smo včasih v Storah reševali ta vprašanja? Na podpore ni bilo misliti — saj so se nam v tistih letih okrog 1930 v Storah marsikateri celo smejali, ker smo se po njihovem mnenju tako »neumno« podili po igriščih, stezah, na

kolesih, smučeh, v Voglajni itd. V Storah je bila že tradicija, da smo za časa obiranja hmelja odšli vsi otroci po oddaljenih obirališčih v Ljubčno, Bežigrad in drugam za »zaslužkom«. Po štorovskih grapah se je vedno našlo tudi precej starega železa, ki smo ga vneto zbirali in kar dobro vnovčili v železarni. Marsikateri srednješolec pa je v počitnicah iskal zaslužka tudi v tovarni. Trikrat sem preživel svoje počitnice v šamotni tovarni, prvokrat se kot 13-leten fantič. Sicer smo se pa v društvih borili za vsakim dinarjem. Članarina je bila vedno 100-odstotno pobrana, borili smo se za podporno članstvo, prirejali smo razne prireditve in kar bi želel še posebej poudariti — za svojo športno aktivnost smo sami ogromno žrtvovali. Tako smo n. pr. pri SK Store sami nogometaši zbrali denar za drese, vsak član si je sam s svojim denarjem kupil nogometne čevlje, na tekmovališča pa smo zopet hodili tako, da je vsak član sam kril potne stroške! Takšen način nabavljanja opreme je pokazal tudi pravi odnos do čuvanja vseh rekvizitov, ki ga danes v marsikaterih društvih pogrešamo. In vendar je kljub tem »žrtvam« bilo navdušenja več kot preveč. Osebnost me je življenje v telovadnici in na športnem igrišču v Storah tako zagrabilo, da sem tik pred prvim državnim izpitom »ušel« z ljubljanske univerze in se preselil v novo ustanovljeno šolo za telesno vzgojo v Beogradu.

Kako izgledajo Store danes?

Store spreminjajo svoj obraz. Čeprav sem pred vojno prebil v kraju 23 let, se danes počutim v njem kot novinec. Tovarna se širi in za nove obrate dobiva potreben prostor s tem, da naravnost »premakajo« podnožje Gorice in svet proti Lipi. Na nekaj prostornih travnikov in njivah Lipje gradijo moderne stanovanjske bloke, kjer nastajajo nove Store! Danes je v Storah celo sedež občine, ki šteje preko 6000 pre-

...in zaledja

SLOVENSKE KONJICE

Borci iz Slov. Konjic, Zreč, Vitanja in Frankolovega so proslavili letos naš skupni narodni praznik 22. julij pri grobovih talcev na Frankolovem. Že dan pred praznikom je iz Stranice krenila posebna 20-članska patrulja biviših borcev proti Zrečam, od tod pa dalje preko Skomerja v Vitanje. Prirščno so nekdanje borce sprejeli v vseh pohorskih vaseh, kjer v času okupacije ni bilo skoraj hiše, kjer ne bi na ali drug način pomagala NOB. Stare pohorske mamice in očetje, ki so v času borbe dali od sebe vse za našo vojsko, so tudi tej patruli postregli z vsem, kar so imeli pri hiši. Tudi mladine se je povsod nabralo in z zanimanjem so otroci opazovali stare borce-partizane, o katerih se uče v šoli in jim pripovedujejo njihovi očetje in bratje o njih zanimive dogodke, ki so jih sami doživeli. Ko je patrulja prispela v Vitanje, so jo svečano sprejeli, nato pa so bili člani patrulje pri slavnostni akademiji.

Na sam praznik jutraj je patrulja krenila preko vasi Lindek in Male gore, ki sta dobro znani iz pohoda slavne XIV. divizije na Štajersko, proti Frankolovem, kamor je prispela malo pred 10. uro. Pri grobovih talcev pa se je med tem časom zbralo že nad 400 ljudi iz vse bližnje okolice, med katerimi je bilo lepo število tistih, ki so se v teh krajih borili, pa tudi precej sorodnikov padlih talcev je bilo. Svečano proslavo je otvoril domačin in bivši borec tov. Sodin Konrad, ki je v uvodnih besedah podčrtal velik pomen tega praznika,

NEPRAVILNOSTI V LAŠKI MESNICI

V predzadnji številki Savinjskega vestnika je med ostalim pisalo tudi, da naj bi ne bil v bodoče list orodje za medsebojno obračunavanje, vendar pa si dovoljujem, da se kot prebivalec Laškega ponovno oglasim, in sicer zato, da se v tem primeru dotaknem predvsem gospodarskega podjetja »Mesnica« Laško, ki je v zadnjem času zaradi malomarnosti poslovanja poslovalje tov. Dominika Godlerja utrpelo precejšnjo škodo, ki gre na račun vseh potrošnikov mesa v Laškem in bližnje okolice.

Podjetje je poslovalo, čeprav je vedelo, da ima pokvarjene hladilne naprave, kar je povzročilo v teh vročih poletnih dneh pokvarjenost slanin in mesnih izdelkov. Iz razgovora z okrajnim konjačem, ki je pokvarjeno slanino in mesne izdelke odpeljal, se da sklepati, da je bilo vsega skupaj do sedaj pokvarjenega in odpeljanega okoli 1000 kilogramov. Če to količino pomnožimo z dnevno ceno slanin in mesnih izdelkov, bomo takoj videli škodo, ki jo je podjetje v tem primeru utrpelo.

Na podlagi navedenega pridem do zaključka, da bi bilo nujno, da bi bil Občinski ljudski odbor v Laškem posvetil veliko več pozornosti temu podjetju, kot pa jo je posvetil, to pa je bilo nujno še bolj, ker se je dalo že predčasno slutiti, kaj se dogaja v tem podjetju. Takšno stanje je našla revizijska sanitarna inspekcija, vendar niso poslovođe tov. Dominika Godlerja poklicali na odgovornost. Pregovor pravi »po toči je prepozno zvoniti«, tako je v tem pri-

Na raznju pečeni odojki na vrtu „UNION“ vsako soboto in nedeljo!

stiti med štiri glavne sorte, ki naj bi se gojile v okraju. Imamo dovolj bolj-ših sort kot n. pr. Ontario, kar bom še kasneje navedel.

Mošancelj se res ponekod dobro obnese, vendar je v slabših (suhih) zemljah tako droben, da ne pride v poštev za trg.

Od predvidenih postranskih sort naj omenim:

Beličnik je najzgodnejše jabolko, zelo rodovitno ter primerno za kraje, kjer se lahko hitro spravi na trg.

Grafensteintz zori že kasneje, ko je na razpolago že več drugih sort ter bi ga ne kazalo saditi v večjih množinah.

Krivopecelj je vsekakor priporočljiva sorta. Ker pa raste na široko, se veje zaradi teže plodu ali snega zelo razlomijo ali odčesnejo pri deblu. Treba je torej veje več let močno krajsati, da so dovolj odporne.

Bobovec je menda najbolj znana sorta daleč na okrog. Že desetletja se širi,

zdrava, zelo rodovitna, plod je debel. V shrambi se drži dobro in ostane dolgo sočna. Letošnjo preizkušnjo je izmed vseh sort najboljše prestala. Pa tudi sicer, ako le rodi kakšno sadno drevo, dā Ontario svoj prispevek.

Ko so letos prazni Bobovci, Krivopecelj in Grafensteintz, slabo obloženi Carjevič, Kanada in Mošancelj, se že pripogibajo veje pod plodom Ontaria. Zaradi splošno dobrih lastnosti se ta sorta vsekakor lahko priporoča kot glavno sorto za bodoče sadjarstvo.

Omeniti bi še bilo, da so od prej navedenih sort dobri deblotvorci: Bobovec, Carjevič in Damasonov kosmač. Vse ostale sorte pa bi kazalo cepiti na enega izmed prej navedenih deblotvorcev.

Ker prav pri gojenju sadnega drevja lahko naredimo napako, ki se težko popravi bi bilo prav, da se oglašja več strokovnjakov in praktičnih sadjarjev v tej zadevi.

Iz Celja...

INTERVENCIJA PODJETJA ROŽNIK NA CELJSKEM TRGU

Na celjskem trgu večina podjetij prodaja krompir po 12 dinarjev kilogram. So pa še nekatera, na primer Ekonomija, ki smatrajo, da je cena 15 do 16 din za kilogram krompirja primerna in se te cene trdovratno držijo, posebno še tiste dni, ko ni na trgu intervencije. Podjetje »Rožnik« iz Ptuj zaлага večkrat tedensko celjsko tržišče z velikimi količinami povrtnine in zelenjave po konkurenčnih cenah. S tem vpliva na splošno popuščanje prodajnih cen teh pridelkov na celjskem trgu, najbolj pa pri krompirju.

V Restavraciji „Pošta“ nudimo vedno sveže morske ribe

CINKARNIŠKI PLINI SE ŠIRIJO...

Strupeni plini iz celjske Cinkarne se zadnje čase obupno širijo po celjski okolici. Pojavljajo se že tudi tam, kjer so imeli prebivalci mir pred njimi. Na Jožefovem hribu na primer jih doslej ni bilo kdovekako občutiti. V zadnjem času pa so nekatere dni dušljivi posebno v jutranjih urah. Povrtnina v vrtovih je naravnost osmojena, s sadnega drevja pa odpada listje. Pritožbe se slišati tudi iz drugih delov našega mesta in okolice. Z deli pri napravah, ki bodo, kakor se že dolgo obljublja, to neznosno stanje odpravile, naj bi v Cinkarni pihali, kolikor je v danih razmerah mogoče.

Nihče ne more zahtevati, da prebivalstvo trpi škodo v nedogled, katere mu nihče ne povrne.

ŠE MENE ZABOLI!

Po dobro tlakovani Razlagovi ulici vozi dnevno nekaj sto avtomobilov in brez dvoma so vozači zadovoljni, kaj ne? Tako gladko tečejo vozila po tlaku. Toda joi! Na sklepe s Titovim trgov zija jama — pa ne šele od letos! — ki vsak avtomobil, ki čezno zavoji, tako po-

trese, da vse zašklepeta na karoseriji, osi in peresa pa zaječijo, da še pešca na pločniku zaboli. Čudno, da že pol leta tega nihče ne vidi, saj vendar tudi vozovi cestne uprave neštetokrat križajo ta prehod. Jamo so sicer lani popravili, toda očitno prepovršno, zato naj se delo opravi letos bolj temeljito in trajneje.

ŠKROPITE CESTO!

Prebivalci ob cesti Pod Kalvarijo prosijo, da bi škropilni avtomobil večkrat »zašel« v ta predel našega mesta. Če že niso usmilenja vredni tamkajšnji stanovalci, ki morajo imeti zaradi obilega prahu s ceste ves dan okna zaprta

Gibanje prebivalcev v Celju

od 20. VII. do 26. VII. 1953.

V tem času se je rodilo v Celju 19 dečkov in 22 deklic.

Poročili so se:

Kenda Bogdan, absolvent tehnike, in Herlah Nada, namestnica, oba iz Laškega; Zorec Bojan, tekstilni tehnik, in Bajt Stefanija, tkaica, oba iz Celja; Tusek Martin, delavec, in Rezar Gabrijela, namestnica, oba iz Celja; Mesarič Stjepan, delavec, in Boško Slavica, tovarniška delavka, oba iz Celja; Kvar Friderik, mlinar, in Legvart Terezija, poljedelka, oba iz Celja; Cebra iz Celja; Breznik Leopold, brivec, in Dežko Ivanka, trgovska poslovođkinja, oba iz Celja.

Umrli so:

Nesman Ivan, upokojenec iz Celja, star 77 let; Podkrajšek Terezija, gospodinja iz Ponikve, stara 59 let; Hajnc Marija, gospodinja iz Sentjurja pri Celju, stara 76 let; Podgoršek Ana, upokojenka iz Celja, stara 79 let; Belinc Stane, zidar iz Trnovelj pri Celju, star 41 let.

Prenovljeni „Beli vol“

V Celju nam sicer gostiln ne manjka, manjka nam pa takih, ki bi odgovarjale današnjim časom, higienskimi zahtevam in turizmu. Poleg restavracij »Koper« in »Pošte« je Celje dobilo sedaj že tretjo restavracijo, kamor lahko brez sramu popeljemo tuje.

Ta lokal je do lanskega leta delal sramoto celjski gostinski mreži. Prostori so bili zanemarjeni, temni, kratka beznica, ki je preživela baže nekoč lepše čase v daljni preteklosti. Mestni ljudski odbor je lokal preuredil, prečistil in dal narediti novo pohištvo za točilnico in salon. Nov lokal daje prijeten vtis domačnosti, ima po novem

vhod naravnost iz ceste in iz veže. Pohištvo je izdelano v kmečkem slogu, zidove pa krasijo ornamenti, ki se lepo skladata z oboki v točilnici, medtem ko je salon urejen moderneje, kakor pač zahteva prostor. Nova »restavracija« je na zelo prometnem kraju in bo verjetno, če se bo kolektiv založil, imela mnogo uspeha.

Če smo že prej omenili, da je v Celju preveč gostiln, bi bilo sedaj morda umestno, če bi Mestni ljudski odbor prepovedal obratovanje kateri izmed najslabših gostinskih »beznice«, od katerih ni koristi, temveč samo škoda.

Vsako soboto in nedeljo na vrtu Hotela „Union“ ples

Še posebej pa zgodovinskega spomenika grobov talcev na Frankolovem kot neme priče enega največjih grozodejstev, kar so jih fašisti počeli na naši zemlji zato, da bi iz nje iztrebili slovensko ljudstvo. Slavnostni govor je imel nekdanji oficir XIV. divizije tov. Stefančič Jaka. Po govoru je bilo na sporedu še več drugih točk, ki so jih izvedli pevski zbor in godba iz Konjic ter šolska mladina z recitacijami. Ves čas proslave je bila ob grobu častna straža borcev iz partizanske patrulje. Pred zaključkom svečanosti so zastopniki množičnih organizacij in društev ter sorodniki padlih talcev položili na grob več vencev. Najbolj ganljivo je bilo videti, ko je položil venec mali Lipičnik Rudi na grob svojega očeta, ki je tu pokopan.

Ko je bila proslava zaključena, je častna straža izstrelila salvo v spomin padlim borcem. Prijazni domačini so v popoldanskih urah skupaj z nekdanjimi borci obujali spomine na pretekle dni, saj je bilo prav v tej okolici nešteto hajk in drugih akcij, ki so jih vodili Nemci proti partizanskim edinicam. Celotna proslava pa je pokazala, da se naši ljudje zelo zavedajo pomena tega velikega praznika.

L. V.

meru tudi prepozno, ko je podjetje oškodovano za preko 300.000 dinarjev. Ko je bil pred nedavnim objavljen članek »Mi in Vir«, ki je obravnaval razmere v Laškem, je ta članek vzbudil pri nekaterih funkcionarjih precej prahu, vendar je bil članek napisan na podlagi dokumentacij v trdni veri, da ga Laščani sprejmejo kot dobronamerno kritiko, preko katere bi v bodoče bile lahko odpravljene vse nepravilnosti. Dogodilo pa se je prav nasprotno, češ, članek je dal potuho tistim, ki niso za izgradnjo socializma do sedaj še ničesar žrtvovali, medtem pa se vloga članov in dosedanje delo članov ZKS v Laškem zapostavlja. Če bi ti člani ZKS v Laškem vzeli v tem članku kritiko resno, ne bi dopustili, da je prišlo do takega stanja v mesnici. Se ve! Pred tedni je poslovođa iste mesnice tovariš Godler prišel na občensko LO Laško po živinski potni list. Ko pa ga ni dobil takoj od uslužbenca tov. Martina Deželaka, ga je tov. Godler pričel kar v pisarni občinskega LO pretepati, čeprav je v neposredni bližini istočasno zasedal celotni občinski ljudski odbor. Že sam ta nastop tov. Godlerja bi moral zadostovati, da se ga odstavi s položaja poslovođe mesnice.

Tolkajo za danes, na splošno pa naj volivci občine Laško na zbiorih volivcev tudi o tem vprašanju spregovorijo.

K. T.

bivalcev. Tovarna zaposluje okrog 1500 delavcev. V mladinski organizaciji je vključeno preko 800 mladine. V kraju je osnovna šola s približno 200 učenci, nižja gimnazija s 150 dijaki in republiška vajeniška šola kovinske stroke s 150 učenci. V sami železarni je organiziranih 350 mladincev, pri Betonu pa 160. Delovni član v Železarni je tolikšen, da je štorovska Železarna bila že večkrat priznana kot najboljši kolektiv črne metalurgije. Prav tako je mladinska organizacija po svojem delu med najboljšimi v okraju Celje-okolica.

Zakaj v Storah ni »Partizana«?

Po tolikšnem številu delavstva, zlasti pa mladine, bi človek pričakoval, da je v kraju izredno razvito tudi telesno-vzgojno in športno življenje. Telovadno društvo je sicer životarilo nekaj let po vojni. Na dvorišču osnovne šole se je ob lepem vremenu vršila redna vadba, v zimskem času pa prav v tovarni v nehigijskih prostorih tovarniške menze, leta 1949 pa je po ustanovitvi Kovinarja popolnoma prenehala. Še tisto majhno število delavljnih vaditeljev, ki jih je Store premoglo — saj nas je večina predvojnih delavcev našlo zaposlitev drugod, je izgubilo vse veselje za delo. Zakaj? Od tovarne in krajevnih oblasti in družbenih organizacij ni bilo pravega razumevanja in potrebne pomoči za telesno-vzgojno organizacijo Partizan. Če se danes v Storah gradi z izredno naglico vse mogoče objekte, bi se brez dvoma lahko našel tudi prostor in sredstva za postavitev telovadnice. Po osvojitvi je bila postavljena moderna metalurška šola in zopet brez telovadnice! V kraju niti osnovna šola niti gimnazija nimata telovadnice. Kje se vrši pouk telesne vzgoje na štorovskih šolah? Ali nas danes v Storah lahko zadovoljuje športna aktivnost? Nogometaši imajo vsega okrog 50 aktivnih članov, organiziranih smučarjev je le nekaj nad 15, le košarka se razvija uspešno in šteje s pionirji vred okrog 40 pripadnikov. Napredek je pokazala le strelska družina, ki je najboljša v okraju Celje-okolica in daleč prekaša predvojno družino.

Posledice takšnega stanja v Storah se kažejo tudi v propadanju predvojne orodja, ki smo ga pred vojno tako težko plačevali!!! Bradlja počiva nekeje pri metalurški šoli, kje so pa krogi, drog, koza in gredi, orodje, ki je bilo po vojni še v tovarniški menzi, pa menda le še kateri prebivalec Stor ve. Od dveh usnjenih blazin morda ena še obstoja — verjetno je kje v kakšnem kotičku metalurške šole, eno pa so delavci že leta 1945 razrezali za ročno usnje! V letu 1949 se je pri osamosvojitvi športnega društva Kovinar razdelil inventar. Telovadno društvo ima še večje število telovadnih krojev, v blagajni pa je bilo še okrog 25.000 dinarjev gotovine.

Z VRANSKEGA

Na večer pred Dnevom vstaje je bila na Vranskem povorka. Po obhodu skozi trg sta govorila o pomenu tega praznika dr. Edvard Serko in upravnik hotela »Slovane« tovariš Jakaša.

Delovni kolektiv Kovinskega podjetja na Vranskem je pred kratkim odšel na izlet po Sloveniji. Obiskali so Celje, Maribor, Ptuj, Ljutomer in še nekatere druge kraje. V omenjenih krajih so si predvsem ogledali podjetja kovinske industrije.

Sedaj je končno nastopilo nekoliko lepše vreme, tako da so tudi kopalci prišli na svoj račun. Boljska se je v teh toplih dneh zelo ogrela, da je kopanje v njej res užitek.

V naši občini je pšenica lepo dozorela. Kmetje so jo v zadnjem času skoraj vsi poželi, ječmen pa ponekod že mlatijo. Kmetijska zadruga na Vranskem je nabavila mlatilnico, s katero bo izdatno pomagala kmetom pri mlatvi.

K. J.

Gibanje prebivalcev v celjski okolici

od 20. VII. do 26. VII. 1953.

V tem času se je rodilo 6 deklic in 16 dečkov.

Poroke:

Tašker Ivan, cestar iz Brodnice, in Klepej Ana, delavka iz Gozdca; Poznič Jože, zidarski pomočnik, stanujoč Kaplja, in Makovičeva Zlata, tovarniška delavka, stanujoča Kaplja; Zurač Pavel, kmet iz Illove, občinski ljudski odbor Vojnik, in Skaza Kristina, gospodinjaška pomočnica iz Podgorja, občinski ljudski odbor Frankolovo; Volovšek Mihael, šofer pri Potrošniku v Vojniku, in Rejce Doroteja, poštna uslužbenka iz Vojnika; Peperko Ivan, trgovski pomočnik, Slinivca pri Celju, in Salobir Olga, poljska delavka, Dobja Planina pri Sevnici; Skrubelj Alojz, poljski delavec, Matke pri Prebodu, in Šušter Franciška, poljska delavka, Planina, Slinivca pri Celju; Vodeb Benjamin, rudarski upokojenec, Groblece, Slinivca pri Celju, in Romih Marija, majhna kmetica, Lekmarje, Slinivca pri Celju; Jodanica Ignac, rudar, stanujoč Velenje, in Kotnik Ema, kmetica hči, stanujoča Hudinja, občinski ljudski odbor Vitanje; Jereb Franc, tovarniški delavec iz Lokarja, in Habian Kristina, poljedelka iz Lokarja; Cater Franc, tovarniški delavec iz Črnočice, in Tanšek Danijela, snailnika iz Sentjurja; Korže Jože, mlatič, stanujoč Ponikva pri Groblnem, in Pivec Mitka, stanujoča Ponikva pri Groblnem; Cvikl Otmar, trgovski pomočnik, stanujoč Celje, in Satler Marija, namestnica, stanujoča Šmarje pri Jelšah; Gerzina Jožef, posestnik iz Krivice, občinski ljudski odbor Lesično, in Teržan Cvetka, poljedelka iz Straške gore, občinski ljudski odbor Lesično.

Smrti:

Pirš Ivan, upokojenec iz Jesovca, občinski ljudski odbor Korže, star 83 let; Ramšak Franc, upokojenec, stanujoč v Grižah, star 78 let; Fidler, roj. Brezovšek Apolonija, previzkarica iz St. Ilja, stara 78 let; Jevnišek Anton iz Iram, star 4 let; Reitmeyer Marija, gospodinja iz Podgrada St. 41, stara 65 let; Vodišek Janez, poljedelec, hivališče Breze, star 50 let; Repas Regina, kmetka hči iz Sp. Dolici, občinski ljudski odbor Vitanje, stara 7 mesecev; Šuster Marija, gospodinja, stanujoča občinski ljudski odbor Vitanje, stara 80 let; Pilih Miha, poljski delavec, star 72 let; Košica Matevž, mali posestnik iz Loke, star 76 let; Plavčak Uršula, previzkarica, Trlično, stara 80 let.

Telesna vzgoja in šport

Kvalitetni rezultati celjskih atletov

Atletični Kladivarji marljivo trenirajo. Dnevno je živahno vrvenje na atletskem stadionu. Kot ledar tekmovalcev pa je prav v teh mesecih bolj siromašen, zato si atleti pomagajo z organiziranjem društvenih mitingov in z gostovanji v bližnje atletske centre.

Pred tedni so bili kar trije atleti Kladivarja kot člani državne reprezentance (Lorger, Zupančič in Zagorac) v Atenah na troboju Grčija: Turčija: Jugoslavija, v preteklem tednu pa sta Lorger in Zupančič nastopala kot državna reprezentanta v Oslu proti Norveški — lahko trdim zelo uspešno, saj je bil Lorger sigurni zmagovalac v teku na 110 m čez ovire, Zupančič pa drugi v teku 400 m čez ovire.

Tudi doma postavljajo atleti vedno boljše rezultate. Na društvenem mitingu predelali soboto je bilo doseženih cela vrsta odličnih rezultatov, ki kažejo na izvrstno formo atletov. Od vseh moramo omeniti neumornega mladega Vipotnika, ki iz nastopa v nastop ruši vse jugoslovanske mladinske rekorde. Njegova letošnja bilanca je res rekordna: državni rekordi na 800 m, 1000 m, 2000 m in 3000 m ter republiški na 1500 m. Poleg tega je prav v največji meri po njegovi zaslugi mladinska štafeta Kladivarja 5 x 1000 m tudi pred kratkim znatno izboljšala državni rekord v tej štafeti. Čas Vipotnika na 2000 m 5:43,2 je izvrsten. Tudi Gajšek je na tej progi tekkel boljše od prejšnjega rekorda — 5:46. V prav dobri formi je Golc Edi, ki se je letos spravil na rušenje republiškega rekorda v metu krogla.

Z metom 14,43, ki ga je na tem tekmovalcu dosegel, potrjuje svoje prognoze, da se bo skušal v letošnjem letu približati 15 m znamki. Silajni so uspehi naših sprinterjev. Kopske je kot prvi slovenski atlet v letošnji sezoni dosegel čas pod 11 sekund, mladi Videtič pa je s časom 11,3 in z 2. mestom presenetil vse ostale rutinirane tekače Celika, Petauerja, Mijača itd. Celo Kopitar Marjan je na tej progi dosegel izvrsten čas 11,6 in pustil za seboj Urbajsa. Brodnik je zopet izboljšal mladinski rekord LRS v skoku s palico s 3,41 m. Golc in Peterka sta se med seboj izredno borila za zmago v metu diska, kjer je končno le uspelo Golcu s 44,21 m za 30 cm prehiteti svojega večnega klubskega konkurenta. V skoku v daljino, kjer je pred leti Kladivar zelo bolehal, je kar 7 atletov preskočilo 6 m, zmagal pa je Kopske s 6,56 m, Kopitar Marjan pa je s 6,24 m dosegel svoj osebni rekord. Lepo zmago je dosegel Kopitar Marjan v teku čez ovire na 200 m s 26,8, ki jo je odločil tik pred ciljem, ko je prehitel Urbajsa. Pri ženskah je postavila najkvalitetnejši rezultat Majcenova v skoku v daljino s 5,34 m rezultati v ostalih disciplinah pa so srednje kvalitete.

V soboto, dne 1. avgusta se bodo ob 18. uri na atletskem stadionu zopet pomerili domači atleti, povabili pa so se Mariborčane in Trboveljčane. Pričakujemo lahko zopet kvalitetne rezultate, saj bosta med tekmovalci že tudi naša reprezentanta Lorger in Zupančič.

Prvi uspehi celjskih plavalcev

Kljub izredno težkim pogojem, v katerih delajo celjski plavalci — saj je vsakomur znano, da Celje še nima plavalnega bazena — so v zadnjih 14 dneh na tekmovalnih dosegli svoje prve uspehe. Plavalna sekcija Celja, ki šteje v svoje vrste preko 100 aktivnega članstva, sodeluje v III. razredu slovenske plavalne lige. V prvem prvenstvenem nastopu za točke je pred dnevi celjska plavalna ekipa dosegla v Mariboru prepričljivo zmago nad Branikom II s 72:57 točkam in proti Rudarju iz Trbovelj s 50:0 brez borbe, ker plavalcev iz Trbovelj ni bilo. Na tekmovalju v Mariboru, ki ga je šteti med najuspešnejše nastope mlade celjske plavalne ekipe, so Celjani pobrali skoraj v vseh disciplinah vsa 1. in 2. mesta, le na 100 m kralj se je Sotošek z dobrim časom 1:13,8 uvrstil šele na 3. mesto. Na 100 m hrbtno je zmagal Kuzma v času 1:27, 100 m metuljček Klančnik s 1:28, v štafeti 4 x 100 m prosto ekipa Celja s 5:03, pri ženskah na 100 m kralj je bila najboljša Jošt Alenka s 1:32, 100 m prsno Pirnatova s 1:41, 100 m hrbtno Keršinarjeva, pa tudi v štafeti 4 x 50 m prosto so bile Celjanke najboljše. Dvoboj se ni zaključil, ker niso izvedli še skokov in waterpolo tekme, ki se prav tako točkujejo. Kljub temu pa smo lahko prepričani, da bodo Celjani izšli iz tega srečanja kot zmagovalci. Pričakujemo lahko, da bodo po svojih letošnjih uspehih celjski plavalci že v prihodnjem letu prišli v kvalitetnejši II. razred slovenske plavalne lige.

V nedeljo so celjski plavalci dosegli svojo drugo zmago, kjer so na domačem terenu — v plavalnici ŽSD Celje — prepričljivo odpravili še v pretekli sezoni odlične plavalce Partizana iz Murske Sobote. Zmaga 75:62 nam kaže, da grede celjski plavalci nezadržno po poti napredka. Doseženi rezultati so za naše celjske razmere prav dobri: moški — 400 m prosto: Štros (C) 5:57,0, Klančnik (C) 6:02,4, — 200 m prsno: Zupana (C) 3:12,5, Meleš (S) 3:13,2, — 100 m hrbtno: Kuzma (C) 1:25,3, Senigo (S) 1:27,2, — 100 m kralj: Kramberger (S) 1:14,5, Filipar (S) 1:14,6, — 100 m metuljček: Klančnik (C) 1:25,2, Muster (S) 1:28,3, — štafeta 4 x 100 m: Sobota 5:00,4, Celje 5:00,6, — ženske: 100 m kralj: Jošt (C) 1:30,5, Jezovšek (S) 1:36,8, — 100 m prsno: Vračko (C) 1:43,5, Vogrinc (S) 1:48,0, — 100 m hrbtno: Kopnik (S) 1:40,0, Keršinar (C) 1:52,5, štafeta 4 x 50 m kralj: Celje 2:50,5, Sobota 2:55,8. Waterpolo tekma je bila izredno živahna in se je končala neodločeno 4:4 kljub vodstvu Celjanov v prvem polčasu z 2:1. Z metrske deske so bili izvedeni še propagandni skoki. Pri članih sta bila najboljša Veber Tine in Iršič, pri ženskah Jazbec Anita, pri pionirjih pa Veber ml. in Ratej.

NOGOMET

Kladivar : Celje 8:2 (3:1)

V prijateljski nogometni tekmi sta se v nedeljo pomerila celjska nasprotnika na Skalni kleti, Kladivar je nastopil v močno spremenjeni postavi z bratom Tomičem in Babnikom. Igra obih moštev ni bila zadovoljiva. Kladivar je igral precej ležerno in je kljub temu dosegel visoko zmago. Najuspešnejši strellec je bil Dobraj Radko. V predtekmi je mladina Kladivarja premagala kombinirano moštvo Celja s 6:1.

MLADINSKI NOGOMETNI TURNIR

V dneh od 4. do 8. avgusta prireja ND Kladivar na Glaziji kvalitetni mladinski nogometni turnir, katerega se bo udeležilo 8 klubov. Na turnirju bodo zbrana najboljša mladinska moštva iz Slovenije, poleg njih pa še kvalitetna moštva iz Hrvaške. V neslužbenem mladinskem prvenstvu Slovenije bomo prav na tem turnirju lahko videli, katero mladinsko moštvo je trenutno najboljše v Sloveniji in katero se bo najbolje zoperstavljalo odličnim mladinskim ekipam iz Hrvaške. Vsekakor je prizadevanje vodstva Kladivarja pri organiziranju tega turnirja, ki bo odselek tradicionalna prireditelj, ki se bo vrnila vsako leto v počastitev »Dneva vstajec slovenskega ljudstva«, hvalevredna, saj bo to tekmovalstvo zblizalo mladino naših slovenskih mest z mladino iz ostalih bratskih republik, na drugi strani pa prispevalo k kvalitetnejšemu razvoju mladinskega nogometa. Na letošnjem turnirju sodelujejo poleg domačinov še Odred, Branik, Rudar iz Trbovelj, Tekstilac (Varaždin) in zagrebški Dinamo, dva udeleženca pa še nista perfekturna. Pokroviteljstvo nad turnirjem je prevzel MO SZDL Celje, za zmagovalce pa je predviden okusni prehodni pokal. Od mladine Kladivarja pričakujemo sinovo na tem turnirju, saj je v zadnjem letu pokazala razveseljivo znanje.

DINAMO V CELJU?

V soboto, dne 1. avgusta je predvidena nočna nogometna tekma ob 20.30 na Glaziji, v kateri bi domači Kladivar nastopil proti odlični ekipi Dinama iz Zagreba. O Dinamu ni vredno izgubljati besed, ker nam že samo ime pove, da je kljub letošnjemu slabemu planu na državnem prvenstvu vendarle moštvo, ki zna na mednarodnih tekmah najuspešneje nastopati od vseh jugoslovanskih moštev.

NASTOP TECAJNKIN JUDO-DO

Ze tretji teden se pod vodstvom odličnega avstrijskega trenerja Ebertzbergerja 18 fantov iz cele Jugoslavije pri Petričku premetava po blazinah. Težkoatletska zveza Slovenije je namreč organizirala prvi tečaj za novo športno panogo judo-do, ki je nekaka sinteza dosedanjega jiu-jutza in judo. No, Celjani kljub bližini niso poslali na ta tečaj nobenega športnika, kar kaže še vedno, da v Celju ni pravega zanimanja za težko atletiko (boks, rokoborbo, dviganje uteži in judo-do) ali pa ni organizatorjev pri naših športnih društvih, ki bi zagrabili za to delo.

Ob zaključku tečaja bo v nedeljo, 2. avgusta ob 18. uri na Glaziji (v kolikor bi bila zasedena pa v Mestnem parku) propagandni nastop teh športnikov, ki bodo Celjanom prikazali v športnih borbah vse bogastvo, koristnost in praktičnost nove športne discipline judo-do, ki do biva v Evropi vedno več pristašev. Morda pa se bodo Celjani po ogledu te prireditve le ogreli za ta šport.

ŠAH

MOSTVENI BRZOTURNIR »EDINSTVA«

Šahovsko društvo »Edinstvo« v Rogaski Slatini je v okviru praznovanja spomenika Borisu Kidriču priredilo mostveni brzoturnir. Turnir se je vršil v dvorani Zdraviliškega doma in se ga je udeležilo deset moštev po osem igralcev. Zmagalo je I. moštvo »Edinstva« s 54 točkami in prejelo prehodno darilo (kristalno vazo), ki ga je podarila Steklarna Borisa Kidriča. Sledijo moštva: Celjski šahovski klub 50 in pol, Cinkarna 35, Edinstvo III. moštvo 35 in pol, Savinjski in Svoboda Šostanj po 27, Edinstvo II. moštvo 25, Svoboda Žalec 22 in pol in Beton 18 točk. Izven konkurence je nastopilo moštvo Triglava iz Ljubljane in doseglo najboljši uspeh 65 in pol točke. Štiri prvoplasirana moštva so prejela knjižne nagrade.

BRZOTURNIR »SVOBODA« V CELJU

Delavsko prosvetno društvo »Svoboda« Celje je minulo nedeljo priredilo mostveni brzoturnir. Turnir je bil odigran v prvem nadstropju kavarnice »Evropa« in se ga je udeležilo sedem šahovskih ekip DPD »Svoboda« iz celjskega okrožja. Tudi na tem turnirju je zmagala ekipa Rogaske Slatine s 37 in pol točkami pred Šostanjem 33 in pol, Žalcem 29 in pol, Celjem 23 in pol, Slov. Konjicami 18, Laškim in Štorami po 13 točk. DPD »Svoboda« Celje je prvim štirim ekipam poklonilo knjižne nagrade.

LJUDSKO RAJANJE...

Po končani proslavi je bilo v Prebouldu veliko ljudsko rajanje. Prostor je bil v pretežnem delu izpostavljen soncu; mize in klopi so bile neostrožene, zato se človek ni mogel vnesti, kakor bi želel, kajti iz njih je udarjala smola. V senci je bilo drugače, tam so bile mize pogrnjene, namesto klopi so bili stoli, na katerih so sedeli tisti, ki so prej prišli, oziroma prireditelji. To se mi ne zdi prav, kajti ne bi smelo biti razlik, ali bolje, prireditelji bi morali predvideti, da lahko zaradi velike vročine marsikdo odnese osmoljene hlače ali krilo, kar se je tudi mnogim primerilo.

Ce že niso mogli najti primerne senčnega prostora, bi lahko in morali bi zavarovati vsaj obleke s tem, da bi klopi in mize pogrnili s papirjem ali s čem drugim.

Zelimo, da se kaj takega ne bi več ponovilo.

—der—ko—

IZ LESIČNEGA

Naša zelena kotlina je dostojno proslavila Dan vstaje. Na večer pred praznikom je dospela na Marof pri Gubnem patrolja iz Pristave, kjer je preživela nekaj ur s tamkajšnjimi prebivalci, ki so v narodnoosvobodilni borbi veliko žrtvovali. Patrolja iz Kozjega pa je na svojem pohodu obiskala Veterinik in Log. V Lesično so prišle patrolje dne 22. julija iz Slivnice pri Celju, Pristave, Zuma in Kozjega v neznanjih časovnih presledkih. V patroljah iz smeri Pristave—Zusem so bile tudi tovarišice, med katerimi se n. pr. starejša borka Vera Peterlinova ni ustrašila dolge poti.

Patrolje so se razporedile pred spomenikom borcem XIV. divizije v Lesičnem, kjer so podale raport predsedniku občinske organizacije Zveze borcev. Sledil je govor domačina v zvezi

ZIVAHNO TEKMOVANJE KEGLJACEV V CELJU

V soboto, 25. VII. in v nedeljo, 26. VII. 1953 je Kegljski center Celje organiziral pokalno tekmovalstvo ekip v narodnem slogu za Seifmanov memorial. V Kegljskem centru Celje sodeluje že 15 moštev, njih število pa stalno raste, kar je dokaz o masovnosti te vrste športa.

Nastopajoča moštva so dosegla naslednje rezultate:

1. Kladivar Celje v dveh nastopih 609 lesov
2. Beton Celje v dveh nastopih 595 lesov
3. Proletarec Zagorje v dveh nastopih 577 lesov
4. Gradis Šostanj v dveh nastopih 561 lesov
5. Rudar Trbovlje v dveh nastopih 557 lesov
6. Vrelec Rog. Slatina v dveh nastopih 500 lesov
7. Kovinar Stare v dveh nastopih 499 lesov
8. Tehnometal Celje v dveh nastopih 419 lesov

Ekipa Kladivarja si je s to zmago zagotovila sodelovanje v finalnem tekmovalju, ki bo v Ljubljani dne 9. VIII. 1953.

Nizki rezultati gredo na rovaš slabih desk položnic na kegljišču SSD Beton Celje, kjer se je tekmovalstvo vršilo.

OBJAVE IN OGLASI

ENOLETNA KMETIJSKA SOLA SENTJURIJ PRI CELJU razpisuje vpis v novo šolsko leto 1953-54.

Sprejemamo učence, telesno dobro razvite od 16 let dalje z najmanj 6 razredi osnovne šole ali 2 razreda gimnazije. Šolanje je namenjeno kmetki mladini. Obenem opozarjamo OZZ in OLO, da so dolžni skrbeti za vps kmetke mladine v te šole in materialno šibkim priiskati na pomoč.

Vzdrževalnina v internatu je 2000 din mesečno. Ob vpisu, ki traja do 31. VIII. t. l., priložite prošnji, kolekovani s 30 din, še: zadnje šolsko spričevalo, rojstni list, življenjepis, potrdilo o premoženjskem stanju staršev, zdravniško spričevalo.

KMETIJSKO-GOSPODINJSKA SOLA PRI KMETIJSKI SOLI SETJURIJ PRI CELJU razpisuje vpis za šolsko leto 1953-54. Sprejemamo dekleta od 17 let starosti dalje. Vzdrževalnina za internat je 2200 din. Ostali pogoji za sprejem so isti kakor za kmetijsko šolo.

POZORI!

Tajništvo za notranje zadeve Celje-mesto obvešča vse voznike motornih in vprežnih vozil ter kolesarje, da homo s 1. avgustom 1953 na križiščih, kjer usmerjajo promet prometni milničniki, začeli z novim načinom usmerjanja, kakor v Ljubljani.

Pojasnimo usmerjanja:

Ce voznik pripelje pred križišče in zagleda prometnega milničnika v levi ali desni bok, ima pravico nadaljevati vožnjo pred njim ali za njim po predpisih v smeri vožnje. Ako ga zagleda v hrbet ali prsa, mora voznik vozilo ustaviti pred prvo označeno belo črto, ki predstavlja prehod za pešce, ter čakati, dokler se milničnik ne obrne z levim ali desnim bokom proti stoječemu vozniku.

Z dvigom roke milničnik zapre ves promet na križišču.

Prve dni bodo popravljali prometni milničniki napake voznikov v prometu na križiščih in jih opozarjali na te napake. Zato naj vsak voznik dobro prečita navodilo o novem načinu usmerjanja javnega prometa, kajti poznejše neuprejanje predpisov se bo smatralo za prekršek.

RAZPIS

Industrijske kovinarske šole Tovarne emalirane posode v Celju za sprejem gojencev strojno ključavničarske stružarske orodjarske varilne in kovaške stroke.

Kandidati, stari od 14 do 16 let, ki so dovršili najmanj 3 razrede gimnazije, naj do 10. avgusta 1953 vložijo osebno ali pošljo po pošti na upravo šole lastnoročno pisane in neokolekovane prošnje z naslednjimi prilagami:

1. zadnje šolsko spričevalo;
2. rojstni list;
3. potrdilo katerega koli podjetja, da bo kandidat po dokončani učni dobi nudilo zaposlitev in plačalo solnino v višini 3900 din mesečno;
4. zdravniško spričevalo.

Učenci prejemaajo od šole mesečno nagrado, in sicer prvo leto 1000 din, drugo leto 1500 din in tretje leto 2000 din.

Oskrbovalnina v internatu znaša 3200 dinarjev mesečno.

Uprava šole.

Obveščamo občinstvo, da je zaradi rednega letnega dopusta toplotodno kopališče v Celju, Slandrov trg 5 zaprto od 4. 8. 1953 do vključno 18. 8. 1953.

Perilo za pranje sprejemamo in oddajamo vsak ponedeljek od 9. do 17. ure.

Javne naprave Celje.

z osvobodilno borbo in udeležbo prebivalstva v oboroženi vstaji, nakar je še mladinka Marija Vovkova pozdravila borce in se jim zahvalila za obisk. Pionirke pištanske šole so podale nekaj prigodnih deklaracij, borci iz Pristave pa so zapeli partizansko pesem.

Patrolje so se posebej poklonile še spominu padlih borcev in talcev iz teh krajev, krenile pred njihov spomenik v Lesičnem in oddale tam salvo.

Letošnja proslava je tako po organizaciji, disciplini in udeležbi občinstva v veliki meri prekosila lansko. Na vse udeležence je napravila najboljši vtis.

POZAR V ROGASKI SLATINI

Pred dnevi se je vnelo gospodarsko poslopje na ekonomiji Zdravilišča Rogaska Slatina. Domačim gasilcem se je posrečilo ogenj omesti. Ker je bila v početku nevarnost, da bi se ogenj razširil, so poklicali na pomoč tudi Gasilsko društvo iz Celja. Gasilcem iz Celja pa ni bilo več treba stopiti v akcijo, ker je bila nevarnost že odstranjena. Skoda znaša nad en milijon dinarjev.

CENE KRUIHU V CELJU IN DRUGOD

V Celju se prodaja kilogram belega kruha po 50 dinarjev, iz enotne moke pa po 34 dinarjev. V Zagrebu so zopet znižali cene kruha. Popolnoma bel kruh iz 0g moke stane 42 din, polbeli 32 din, črni pa 28 din kilogram. Pričakujejo pa še nadaljnji padec cen. Kaj pa v Celju? Ali bi ne kazalo iti s cenami za kruh nekoliko nazaj?!

Vino-Koper širi svoje obrate v Sloveniji

Znano je, da ima podjetje »Vino Koper« pri nas doslej svoje štiri poslovalnice in sicer v Ljubljani in Celju. V prihodnjih dneh, v soboto, pa bodo odprli tovrstni lokal še v Slovenj Gradcu. Podjetje je hkrati s to otvoritvijo dobilo ponudbo iz Velenja, kar prča, da so koprška vina zelo popularna ter da vse bolj osvajajo tudi ozemlje izven Kopra samega.

V soboto, 1. in v nedeljo, 2. avgusta obakrat ob 20. uri

veliki letni ples

„AD KLADIVAR“

V umetniškem sporedu sodelujejo: Vilma Bukovec, Aleksander Kovač, Mitja Korošec, Mitja Gregorač, Marjan Vodopivec

Predprodaja vstopnic v petek, soboto in nedeljo od 16. do 20. ure v Domu AD Kladivar

Obiralci
hmelja,
pozor!

Glavna direkcija JDŽ nam je sporočila, da je odobren popust za vožnjo po železnici onemu, ki se udeleži obiranja hmelja v letošnji sezoni.

Popust znaša 25% plačane redne cene za čas od 8. avgusta do zaključno 12. septembra 1953 ter velja za II. in III. razred vseh potniških in brzih vlakov na področju LRS in NRH.

Obiralci si morajo pri odhodu nabaviti pri blagajni železniške postaje obrazec K-13, ki ga izpolnijo in podpišejo. Istočasno si nabavijo celo vozovnico, ki jo skupno z obrazcem K-13 morajo hraniti do povratka. Pred povratkom domov morajo dati obrazec K-13 potrditi občinskemu ali mestnemu ljudskemu odboru, da dokažejo s tem, da so bili pri obiranju hmelja. Pri železniški blagajni dajo obrazec K-13 žigosati in si kupijo vozovnico za polovico obratne vozne cene.

O tem so obveščene vse KZ, občinski ljudski odbori in postaje na področju, ki se bavijo s proizvodnjo hmelja.

Cene za obiranje hmelja so predlagane hmeljarjem tako kot lansko leto, in sicer:

Za 1 škaf nabranega hmelja brez hrane 30 dinarjev.

Za 1 škaf obranega hmelja s hrano 25 dinarjev.

Hmeljarski odbor OZZ Žalec.

Danes 1. avgusta otvoritev obnovljene restavracije

„Beli val“

v Stanetovi ulici

Novootvorjena in okusno urejena restavracija s točilnico in salonom

bo bogato založena z dobrimi vini: Silvancem, Laškim rizlingom, Kopr

ska črnino, Šiponom itd. — Točili bomo brezalkoholne pijače in nudili

topla in mrzla jedila lastne kuhinje. — Sprejemamo tudi abonente.

Za obilen obisk se priporoča kolektiv in uprava restavracije »Beli val«

KINO

KINO UNION, CELJE

Od 1. 8. do 6. 8. 1953: »POVODNA CETA« — ameriški film
Od 7. 8. do 14. 8. 1953: »RUDNIKI KRALJA SALOMONA« — ameriški film
Predstave dnevno ob 18 in 20, ob nedeljah ob 16, 18 in 20.

KINO DOM, CELJE

Od 31. 7. do 3. 8. 1953: »OCARLJIVI GOLJUF« — avstrijski film
Od 5. 8. do 11. 8. 1953: »AFERA NA TRINI« — ameriški film
Predstave dnevno ob 18,13, ob nedeljah ob 16,15 in 18,15.

LETNI KINO, CELJE

Od 29. 7. do 4. 8. 1953: »ROSEANNA Mc. COY« — ameriški film
Od 5. 8. do 11. 8. 1953: »AFERA NA TRINI« — ameriški film
Predstave dnevno ob 20,30.